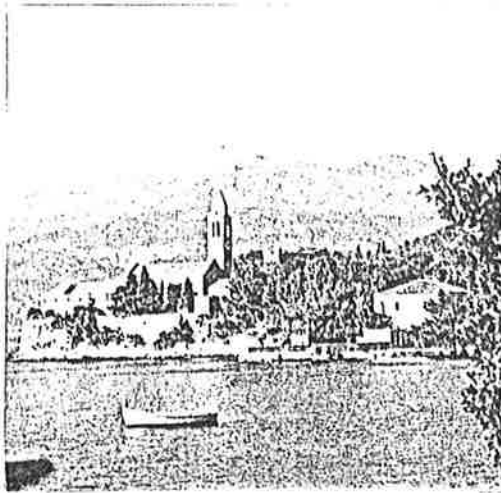
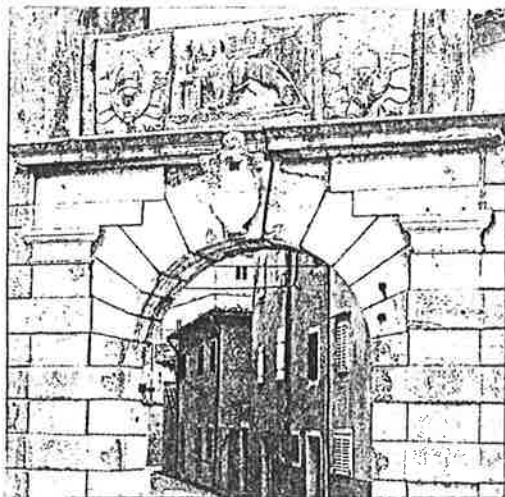
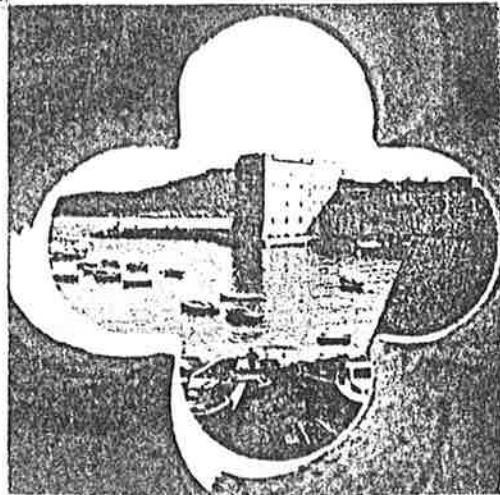

broj 13 / srpanj 1996.

RIJEČ

**Glasnik
Hrvatske
kulturne
zajednice**

WIESBADEN

Naslovnica:

Fotografije

1. Lopud, franjevački samostan
2. Dubrovnik, tvrđava sv. Ivana
3. Cres, gradska vrata

RIJEČ - Glasilo Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden
WORT - Mitteilungsblatt der Kroatischen Kulturgemeinschaft
Wiesbaden e.V.

Odgovara: Hrvatska kulturna zajednica Wiesbaden
Verantwortlich: Kroatische Kulturgemeinschaft Wiesbaden e.V.
Friedrichstr. 24
65185 Wiesbaden

Tel. : 06128/ 42483 i 0611/ 174148
Fax: 06128/ 45856

Urednici: Biserka Andrijević, Edvin Bukulin, Marija Orlović,
Redaktion: Ivo Andrijević i Željko Žigrić.

Bankovni račun: Nassauische Sparkasse Wiesbaden
Kto. 116 027 186
BLZ 510 500 15

Članovima Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden i dragim prijateljima koji prate i podupiru rad naše udruge!

Štovani i dragi prijatelji!

Pred vama se nalazi novi broj našeg glasnika „Riječ“ u kojem donosimo niz priloga, kao i izvješća o radu tijekom protekla tri mjeseca. Nadamo se da će Vam prilozi biti zanimljivi, ponekad Vas možda i malo zabaviti, a izvješća pružiti pokoje korisno saznanje kako o samoj našoj udruzi tako i o hrvatskoj zajednici u Wiesbadenu i okolici općenito.

Svima Vama koji nas ohrabrujete u našim spisateljskim pokušajima i nastojanjima najsrdačnije zahvaljujemo, ali Vas i pozivamo da nam se pridružite svojim priložima koje ćemo u dogovoru s Vama rado objaviti. Možda Vam je u našem odabiru tema nečeg previše ili premalo. Izrazite svoje želje, priopćite nam što bi u našem glasniku voljeli naći. I na kraju podsjećamo na naš Mali oglasnik, koji Vam stoji na raspolaganju za Vaše bilo poslovne bilo osobne potrebe, za potrebe Vašeg hobija i tome slično.

Srdačno Vas pozdravljamo i želimo svima ugodan i lijep provod na ljetnom dopustu.

Novi saziv predsjedništva HKZ-a Wiesbaden:

Ante Marinčić
(Vijećnik)

Biserka Andrijević
(Predsjednica)

Zvonko Oslaković
(Vijećnik)

Marijan Batinić
(2. Dopredsjednik)

Katarina Ott
(Vijećnik)

Juraj Štambuk
(Vijećnik)

Danica Tropšek
(Rizničarka)

Marinko Bodrožić
(1. Dopredsjednik)

Josip Grbešić
(Tajnik)

R a z g o v o r i

Fra Augustin Vlašić

Kako među Hrvatima i Hrvatima, koji već dugo godina borave u Wiesbadenu, tako i među izbjeglicama, koji su tek tijekom rata došli u Wiesbaden je fra Augustin Vlašić uvijek bio ona osoba, kojoj su se redovito obraćali i danas se obraćaju tražeći savjet, pomoć, a često i utjehu. Mnogobrojnost posjeta njegove božje službe u crkvi Presvetog Trojstva dokaz je da je fra Augustin - kako ga svi mi zovemo - institucija posebne vrste: Sigurno se tu ne radi samo o posjetu svetoj misi iz običaja, ili iz osjećaja obveze, već se zasigurno radi i o odanosti jednoj osobi, kod koje se zna da će se dobiti pravu riječ kada je ona potrebna, da će se kod njega naći otvoren duh i dobiti iskrenu spremnost za pomoć.

Fra Augustin je skroman čovjek. Nabrajati sve ono što je učinio za Hrvate i Hrvatice - to mu je očito neugodno. Mi, međutim, znamo, što nam on i njegovi naponi da okupi Hrvatice i Hrvate, kako u Crkvi, tako i na vjeronauku i folkloru ili kod skupljanja humanitarne pomoći, znače. Život Hrvatica i Hrvata u Wiesbadenu bi bio puno siromašniji da nemamo našeg skromnog, strpljivog i susretljivog fra Augustina.

Razgovor s fra Augustinom smo vodili početkom lipnja 1996. godine - zajedno prateći utakmicu Hrvatska - Turska na Europskom prvenstvu u Engleskoj.

Riječ: Fra Augustine, koliko ste već dugo u Wiesbadenu?

Fra Augustin: U Wiesbaden sam došao prije osam godina. Međutim, i prije toga sam ovdje boravio dvije godine - prije nego što sam šest godina bio župnik u Dubrovniku. Radio sam prvo kao njemački dušobrižnik zajedno sa župnikom Bauschom u crkvi Sankt Marien u Biebrichu. Zatim sam ponovno došao u Wiesbaden kao hrvatski dušobrižnik pri Hrvatskoj katoličkoj misiji.

Riječ: U Dubrovniku sam susrela ljude koji Vas se sjećaju iz Vašeg dubrovačkog razdoblja.

Fra Augustin: Bio sam u stvari u Rijeci Dubrovačkoj, to je periferija Dubrovnika. Tamo gdje je zaljev, prema izvoru rijeke Omble. Kada sam došao našao sam tisuću dvijesto stanovnika, a na odlasku, nakon šest godina je ta župa brojala oko deset tisuća stanovnika. To je onaj novi dio Mrskošice ...

Riječ: Je li to Rožat?

Fra Augustin: Da, Rožat. Njega se upravo sredjivalo. U njemu se gradio i samostan, koji je stradao 1979. godine u potresu. Stradali su Dubrovnik kao i dijelovi Crne Gore, međutim, smatralo se da je Crna Gora žrtva i da njoj treba više pomoći, tako da su sredstva uglavnom tamo otišla. Mi smo samostan u Rožatu iz temelja popravili, jer je bio poprilično razdrman.

Riječ: Sada divno izgleda.

Fra Augustin: Da, sada je dobro učvršćen i dobro je sredjen. Četiri godine se radilo na njemu, a radove je uglavnom obavljalo jedno poduzeće iz Čakovca. Moj je zadatak bilo nabavljanje inventara, Trebalo je elektrificirati zvona, urediti orgulje, nabaviti sav inventar i tako dalje. Nakon šest godina boravka u Dubrovniku ponovno sam poslan u Njemačku.

Riječ: Jeste li Vi rođeni u Dubrovniku?

Fra Augustin: Ne, ja sam rođen u Hercegovini, u Sovićima, općina Grude, blizu Imotskog.

Riječ: Znači stroga Hercegovina?

Fra Augustin: Da, upravo tako, stroga Hercegovina. Moj brat Makso i ja smo išli na školovanje u našu Provinciju Zadarsku koja se prostire po otocima i primorju, od Kotora do Rovinja. A išli smo tamo jer je tada Hercegovina imala mnogo podmlatka. Neki od nas su išli u kapucine, neki u Dubrovačku biskupiju, gdje ih ima i sada dosta, pa onda u konventualce, u dominikance itd. A nas dvojca smo isli u Provinciju Zadarsku i tu smo se školovali i tu danas radimo. Ja sam i danas član Zadarske Provincije Svetog Jeronima. U Dubrovniku sam bio u dva navrata, osim u Rožatu bio sam i prije. Od 1971. do 1977. godine sam bio na Peljescu u Kuni, gdje ima 14 sela i zaselaka. To je vrlo prostrana župa, ali župljana je bilo svega oko tisuću i petsto. Imali smo i jednog kapelana i dvije časne sestre. Odatle sam pošao jednu godinu u Split, na Poljut, gdje sam se pripremao za Njemačku. Nakon godinu dana - u međuvremenu sam isao na Goethe-Institut u Boppardu, ovdje na Rajni, šest mjeseci, gdje sam učio njemački - biskupija iz Limburga je zamolila da li bi na nekoj njihovoj župi mogao raditi kao kapelan i vježbati njemački. Provincija je na to pristala, tako da sam bio u Nentershausenu u Westerwaldu dvije godine, a odatle sam premješten prema želji biskupije Limburg u Wiesbaden. Fra Rafael je doveden iz Amerike, fra Ante iz Wetzlara. Nas trojica smo određeni kako bi ovdje napravili kao neki centar i preuzeli hrvatsku župu te dvije njemačke. Sve je to išlo po želji biskupije. Oni su ovu ponudu dali i konventualcima, koji valda nisu reagirali dovoljno. Biskupija je potom išla na ovu kombinaciju i tražila suglasnost naše Provincije. Naša Provincija je pozvala fra Rafaela iz Amerike, fra Antu iz Wetzlara i mene iz Westerwalda da bi tu bili kao neka zajednica i da radimo u tom smjeru. Eto tako je to išlo. Tako sada imamo tri župe: Sv. Kiliana, Presvetog Trojstva i Hrvatsku misiju.

Riječ: Koje su razlike između hrvatske i njemačke crkve - onako kako ste to doživljavali u svojoj praksi? Ima li možda razlike između hrvatskih i njemačkih vjernika, između hrvatskih i njemačkih svećenika? Što je drugačije nego u Hrvatskoj?

Fra Augustin: Pa, ovako: Kod nas se pastoral radi na jedan kategoričan način. Rekao bih: sa više zanosa i sa više uvjerenja. Na njemačkoj to župi rade više administrativno. To znači mi imamo forte na pastoral, a kod njih je to administracija. Mene to - eto osam godina sam tu - posebno smeta. Ne mogu se, na primjer, nikako pomiriti s time da imam puno sjednica, gdje svugdje moram biti prisutan. Biti prisutan, to je za njih aktivnost. Ponekad - u privatnom razgovoru - pitam njemačke kolege „A kad Vi radite pastoral, kada ste stalno na sjednicama, tko Vam radi pastoral?“ Osobno smatram da je pastoral vrlo važan, posebno rad s mladima. Ovdje se dešava slijedeće: Svećenici misle „Djeca to uče u školi“, a u školi se misli „Djeca to uče u crkvi“ - rezultat je poznat. Ne uči se ni lijevo, ni desno. Čini mi se da upravo zbog toga njihova djeca imaju dosta propusta, a to je i na neki način i propust njihove crkve. To je jedna stvar. A druga je stvar: ja svoju djecu poznam. Oni znaju mene, a ja znam njih. Ja se sa njima i svadjam i igram, držim vjeronauk i dobro stojimo zajedno. Oni svoju djecu ne poznaju. Ne drže vjeronauk u školi, a ne drže ga ni u crkvi. Prema tome djeca su njima strana. Recimo u ovo zadnje vrijeme se govori o reorganizaciji po kojoj bi se u Wiesbadenu do 2007. godine trebalo smanjiti broj župnika i župa u kojim bi se vršio pastoral od 24 na šest, zatim se diskutira o tome da se ženama dozvoli da budu svećenici i sl. Međutim, administrativno se taj problem ne može riješiti, već se radi o tome da se ljude dovede k vjeri. Treba ići na izvore. Radi se o problemu kojeg u prenesenom znančenju navodi i Sveto pismo: „Žetva je velika, a radnika je malo“. Treba se moliti da Bog pošalje radnike u svoju žetvu. Možda smo na ovoj točki zatajili. Možda se češće trebamo prisjetiti što nam Krist poručuje.

Mi smo, međutim, ovdje na neki način i podstanari, pa mnoge stvari moramo raditi kao i Nijemci. Ja, recimo, ne mogu privatno planirati neku misu, ja moram tražiti suglasnost i dogovor. Ako se čovjek ne drži tog reda, onda naravno ima smetnji. Moramo se uvijek prilagodjivati situaciji u kojoj smo ovdje. To naravno postavlja određene granice za vlastitu aktivnost. Nju se može razvijati samo u okviru tih granica. Molim Vas da me krivo ne shvatite. Ne želim se. Naprotiv! Problem je jednostavno u tome da se mora drugačije postupati nego što bi se postupilo u vlastitoj kući. A ako se ima drugačiju predodžbu o tome, što je prikladna vjerska aktivnost, a ne može ju se razviti - onda je to ograničenje naravno nešto što smeta. Na drugoj strani promatram i nešto slično kod naših vjernika, posebno onih koji su došli zadnjih godina. Oni donose svoje vjerske običaje, koji su njima jako važni i s kojima oni snažno povezuju svoj identitet kao vjernici. Međutim, za ovdašnju vjersku praksu su ti običaji nebitni, da ne kažem da su ovdje možda čak i nepoznati. Sve to naravno dovodi do složenih situacija kako za vjernike, tako i za mene kao župnika, jer moram pomoći tim vjernicima da se u situaciji koja je nastala vjerski orijentiraju i snadju. Radi se ipak o tome da ti vjernici kroz prakticiranje svojih običaja definiraju sebe kao vjernike, te im ja moram pomoći kako bi to mogli tako ostvariti. A na drugoj strani moram paziti da se njemačka strana, koja te običaje ne poznaje ili su joj nebitni, ne osjeća povrijedenom. Potrebno je određeno balasanje između potreba naših vjernika na jednoj strani i njemačke župske prakse na drugoj strani. Registriram, međutim, da ima i naših vjernika koji su se uklopili u ovdašnji način vjerovanja i života - u svakom je slučaju potrebno naći neku sredinu i povezivati jedan kraj s drugim. Bojim se na drugoj strani da bi nas pretjerano kopiranje zapadnjačkih običaja moglo oslabiti. Promatram da se uglavnom kopira ono što je - po mom vidjenju - pogrešno kopirati, što nas ruši i što nas slabi. Pri tome sigurno ocijenjujem stvari i kao svećenik, koji ove procese promatra i o njima razmišlja, te kao Hrvat i osoba privržena svom rodnom kraju i zavičaju. A boli me kad se na drugoj strani ne kopiraju oni zapadnjački običaji koji bi doprinijeli poboljšanju našeg života. Ovi su pak procesi vrlo spori. Osobno sam za oprez u prihvaćanju običaja i načina života i mišljenja uobičajenih u visoko razvijenim zapadnjačkim sredinama. Potrebno je provjeriti, što je za nas dobro i prikladno, a što ne. Što nas jača i snaži, a što nas slabi i sužava nam horizonte.

Riječ: Ako promatrate svoj život unatrag - ima li još nešto za što bi Vi još i danas mogli reći da to nosite još od svoje kolijevke, iz svojih Sovića i da je to još uvijek sa Vama?

Fra Augustin: Što sam stariji, sve se češće „uhvatim“ u svom djetinjstvu, sve se češće vraćam onome što sam kao dijete prvi puta zapazio, promatrao, doživio. Zanimljivo je da se sve češće prisjećam i ljudi koji su mi u djetinjstvu bili važni i koji su mi dali svoj pečat. Recimo sa svojim se bratom uvijek nalazim ljeti tamo gdje smo odrasli kao djeca, kod naše stare kuće. Doduše, ne razgovaramo puno o tome, ali se svaki za sebe vraća u prošlost našeg djetinjstva. Naša je obitelj bila velika - desetero djece. Bilo je to zajedništvo. Onda je tu naša rodna kuća. Lijepa. Stara doduše. Tu su i mladi, djeca od mogega brata. Oni u novoj kući se često meni i bratu smiju kada nas dvojica popravljamo tu staru kuću. Ipak je to gradjeno 1869. godine. U njoj je dosta tih stvari koje mene podsjećaju na moje djetinjstvo. Recimo jedan ormar u kojem smo mi čuvali kruh, pa razne druge stare stvari. Na žalost su neke stvari bačene - jer nisu više „išle u korak s vremenom“. Međutim, taj ormar još uvijek tu stoji u staroj kući, a on je bio jedna od središnjih stvari u mom djetinjstvu. Tu se čuvao kruh. Onaj stari, ispod peke, onaj okrugli kruh, a mi djeca bi - kada smo bili gladni - odlomili komad kruha i jeli. A svatko od nas je imao svoj način lomljenja kruha. Najdraža je bila kora i naravno da se među nama djecom po tom pitanju razvila određena konkurencija. I sjećanje na taj kruh je kao doticanje nekog mog osobnog životnog izvora. A taj stari ormar je još i danas za mene, kada sam u rodnoj kući, izvor sjećanja i prvotnih osjećaja. Uvijek stoga kažem da taj ormar ne smiju baciti. On stoji i danas tamo gdje je stajao u mom djetinjstvu. A kod mene se i dandanas, kada ga promatram ili kada ga se prisjetim, javlja onaj ugodan osjećaj kojeg sam imao kao dijete kada sam iz tog ormara dobivao ono što je bilo glavno za život - kruh.

Osim toga doma imam još i svoju staru majku, stara je 87 godina, koja mi je svaki dan draža.

Sigurno je točno da me tamo vuče i moja krv. Međutim, privlači me sigurno i kraj u kojem sam odrastao, gdje sam se igrao, gdje sam skupljao svoj prva životna iskustva. Ponekad imam osjećaj da sve ono što se doživi kasnije nema tu važnost kao ono što je na neki način rodjeno sa tobom. I to ostaje za cijeli život, ono sa čime si rođen. Sve ono što dodje kasnije, to su za mene samo dodaci,

pridjevci u životu. Ono što je čovjek ponijeo sa sobom iz svog djetinjstva, to ostaje sa njime cijelog života - pa makar možda preko toga palo i nešto prašine. On se uvijek vraća svojim korijenima, ljudima i mjestu svojih prvih osjećaja, doživljaja i iskustava u svom životu. Ovo ne bi smjeli zaboraviti roditelji pri odgoju u kući.

Riječ: Znači, mjesto prvih osjećaja, doživljaja, opažanja je to što čovjeka prati cijeli život i što on uvijek nosi sa sobom.

Fra Augustin: Da, to ostaje duboko, duboko u svakom čovjeku. Ja još danas mogu svima s kojima sam u Ljubuškom išao u gimnaziju reći gdje su sjedili i kako se zovu. Bilo je tu i muslimana. Prije četiri godine sam prvi puta poslije četrdeset godina svratio u tu gimnaziju i ušao u „moj“ razred: tu su još uvijek bile one - već tada - stare klupe. Kao da su ih konji izgrizli. Tajnici škole, koja mi je otvorila, nabrojao sam sve po imenu i prezimenu koji su sa menom išli u razred. Sve to u meni još i danas živi kao da je bilo jučer.

Poslije smo se razilazili. Svatko na svoju stranu, u školu i tako ... Bio je jedan običaj kod nas - sada ga više nema ... Naše su hercegovačke obitelji činile ovako: otac je zadržao starijeg sina na imanju, a svi ostali bi trebali ići u školu. Otac i stariji sin su žrtvovali sve, činili sve da ovi mogu ići u školu. Oni odlaze, ostavljaju svoj dio tu, tako da je brat imao razloga da pomaže. Zato Hercegovcima nije bio toliki problem za školovanje. U Hercegovini su djeca doduše brojna, ali svi su nešto izučili i otišli u život. Bio je to neki nepisani zakon. Zato su sada mnogi Hercegovci na položajima. Sada nitko ne živi od zemlje, a moji su živjeli od zemlje i nikad nismo bili gladni. Svi smo bili zaposleni. Kod sadjenja i obrade duhana ima takvih poslova koje i djeca mogu raditi. A duhan je bio jedan od glavnih proizvoda. Duhan se mogao unovčiti i od toga se živjelo. Bilo je i stoke. Moj je brat plaćao tako školovanje za mene, mog brata u Zadru, za moju sestru koja je išla u Sarajevu na ekonomsku školu ... Na primjer, Vlašići, jedan zaselak u Sovićima, imao je oko šezdeset obitelji, a više nego šezdeset fakultetski školovanih ljudi. Iz svake kuće po tri, četiri ili dva. Tada je to bilo tako, danas toga više nema.

Riječ: Ako usporedite Hercegovinu Vašeg djetinjstva s Hercegovinom danas. Ima li promjena?

Fra Augustin: Tu su velike promjene nastale. Ne samo u socijalnom, nego i u vjerskom životu. Prije su ljudi ostajali čvrsto na vjerskom položaju. A to je bio na neki način ustuk onom komunizmu. Pa zato su i mnogi išli u svećenike. Po onome: nećemo u oficire, jer je to zvanje gdje se ne vjeruje. Danas to više nije tako. Danas se više ide za materijalnim probicima. Prije je za Hercegovinu važila uzrečica: Hercegovina sve naseli, sebe ne raseli. A izgleda da sada se pomalo raseljava. Recimo, sada se govori da u Zagrebu ima više Vlašića, nego u Vlašićima samim. A nisu samo u Zagrebu. Ima ih i drugdje. Evo i u Wiesbadenu.

Riječ: Dobro, govori se da u Zagrebu ima više Hercegovaca, nego u samoj Hercegovini.

Fra Augustin: Pa to je sigurno jedna tema, koja bi mogla ispuniti cijeli razgovor. Međutim, ako se ponovno vratim na razlike, onda je to prije bio obiteljski život, vjerski život i nacionalni, što su oni čuvali i štitali. Danas je to prilično razvodnjeno i izgubljeno. Ostalo je doduše puno još onih lijepih ostataka, ali je ipak puno toga izgubljeno. Možda je ostalo čak i više tradicionalnog, nego drugdje. Ali za mene to više nije ono što je bilo.

Riječ: Sada jedno možda čudno pitanje: Po čemu su Hercegovci Hrvati?

Fra Augustin: Po čemu su Hrvati?! Kako?!

Riječ: Da, upravo tako glasi pitanje.

Fra Augustin: Pa oni vole Hrvatsku. Oni se osjećaju Hrvatima. Oni žive s Hrvatskom. Oni jesu Hercegovci i oni su ponosni da su Hercegovci, ali u dubini toga je korijen Hrvatska i spreman je za tu Hrvatsku ginuti. Drugi Hrvati, koji su van Hrvatske, oni možda drugačije gledaju na nas. Ali Hercegovci će sigurno ginuti za Hrvatsku. A zašto je to tako, to je sigurno i u odgoju i nama je potpuno razumljivo da smo Hrvati.

Riječ: Bi li Vi rekli da su Hercegovci posebni među Hrvatima?

Fra Augustin: Oni to ne drže za sebe. Oni bi možda rekli: „Mi smo pravi Hrvati“.

Riječ: Dobro, Vi ste kao Hercegovac došli u Dubrovnik, u kolijevku hrvatske kulture. U grad koji je jedan poseban simbol za Hrvatsku, za hrvatski identitet. Tu ste sigurno susreli jedan dugi oblik hrvatske samosvjesti. Vi kao Hercegovac ste tamo bili župnik. A Dubrovčani također imaju jedan svoj izraziti hrvatski mentalitet. Kako ste ga Vi doživljavali? Kako ste se Vi tamo snašli?

Fra Augustin: Moj je stav bio da idem kao svoj svojima. Međutim, možda razlog leži upravo u toj dubrovačkoj samosvjesti, da sve što dolazi izvan Dubrovnika da je to za „prave“ Dubrovčane „strano“. Župnik koji dolazi iz Dubrovnika je „njihov“, a ja iz Hercegovine, koji sam živio i radio u Rožatu, u Rijeci Dubrovačkoj, sam „došljak“. Vidite to sa hrvatskom samosvješću nije baš uvijek jednostavno. Nisu ni Hercegovci po tom pitanju možda jednostavni. Na drugoj je strani dio dubrovačke povijesti i kulture po tom pitanju specifičan. U doba Dubrovačke Republike stranci nisu mogli prenoćiti, niti ostati unutar gradskih zidina preko noći. To objašnjava puno toga. Međutim, i to se sve više gubi. Možda i župnici, koji iz drugih krajeva dolaze u Hercegovinu, doživljavaju slično kao što sam i ja doživio kao Hercegovac u Dubrovniku. Tu su ljudi često vrlo slični. Posebno mi Hrvati

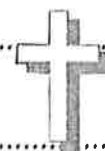
Riječ: Vjerujem da imate pravo. Međutim, vjerujem da ovakva iskustva doprinose širenju vlastitog horizonta. Razgovor sa Vama je u svakom slučaju proširio moj hrvatski horizont. Zahvaljujem Vam se na razgovoru i želim sve najbolje Vama osobno kao i Vašem hercegovačkom kraju.

Razgovor vodila: Dr. Marija Orlović

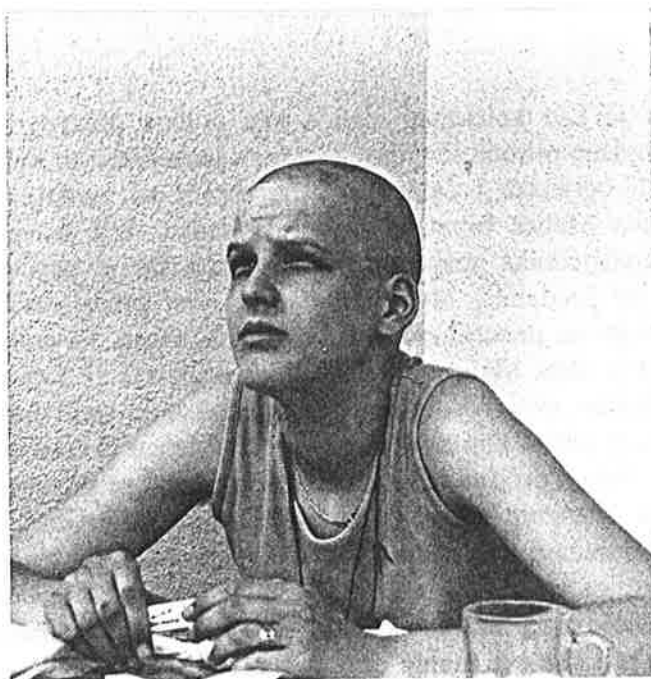
Navijajući za „naše“ - fra Augustin prilikom utakmice Hrvatska - Turska

IN MEMORIAM

KRISTINA RIMAC

(1977 - 1996)

U petak, 05. travnja 1996., u bolnici u Frankfurtu, nakon duže i teške bolesti preminula je Kristina Rimac, treće i najmladje dijete Marte i Jakoba Rimca, članova Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden od njenog samog osnivanja. Kristina je sahranjena na groblju u Bleidenstadt-u ispraćena na svom posljednjem putu golemim mnoštvom ožalošćenih njemačkih i hrvatskih prijatelja.

Rodjena je 26. svibnja 1977. u Wiesbaden-u a živjela je s obitelji u Taunusstein-u gdje je završila osnovnu i pohađjala srednju školu, te je trebala maturirati u lipnju ove godine. Bila je uzorna učenica, isticala se svojim velikim zalaganjem u školi i u Katoličkoj župi u Bleidenstadt-u. U okviru župe Bleidenstadt osnovala je grupu za mladež u kojoj je neumorno pokretala mnoge aktivnosti i izlete za mlade.

U svom kratkom ali ispunjenom životu Kristina je već u ranom djetinjstvu otkrila ljepotu glazbe a kasnije i pjesništva. Onako mladu i poletnu zanimao ju je i sport. Bila je članica Sportskog društva Bleidenstadt, gdje je aktivno igrala odbojku.

Bolovala je od leukemije i to jedne vrlo rijetke vrste. Da bi se izliječila ta podmukla bolest, bila je potrebna transplatacija koštane srži. Veliku akciju traženja odgovarajuće koštane srži za Kristinu pokrenuli su učenici škole Obere Aar u Hahn-u, koju je Kristina pohađjala. Ta akcija naišla je na veliki odziv u javnosti, pa su tako osim mnogih njemačkih institucija i pojedinaca u njoj sudjelovali i mnogi Hrvati i hrvatske udruge. Svi su na neki način željeli pomoći pa se tako našlo veliko mnoštvo dragovoljnih darovatelja krvi koji su se nadali, da bi baš oni mogli imati tu odgovarajuću koštanu srž koja bi Kristinu spasila. Sakupljen je i novac koji je bio potreban za pregled krvi. S obzirom da su mnogi darovatelji bili učenici, studenti ili prognanici i nisu to mogli sami financirati. No sudbina nije bila naklonjena Kristini. Usprkos velikom odzivu i mnoštvu darovatelja krvi nije se pronašla odgovarajuća koštana srž.

Kristina je otišla od nas, ali će nam ostati u sjećanju kao osjećajna osoba nježnog srca i iskrenog osmjeha, ali i kao snažna mlada žena koja je hrabro podnosila svoju bolest i uvijek pronalazila riječi utjehe za roditelje, braću i prijatelje.

Marta i Jakob žele zahvaliti svima koji su pomogli i bili uz njih, a mi želimo snagu njima i njihovoj djeci, Mirjani i Tomislavu. (B.A.)

MATICA HRVATSKA U DRUŠTVU SVOJIH INOZEMNIH OGRANAKA

Uskrsni sastanak inozemnih ogranaka i članova Matice hrvatske u Zagrebu, 6. travnja, 1996.

Hrvatska kulturna zajednica Wiesbaden je kao kolektivni član i ove godine prisustvovala sastanku koji svake godine za Uskrsne blagdane priređuje Odjel za veze s inozemstvom Matice hrvatske. Prisutni predstavnici inozemnih ogranaka i članova s posebnim su zanimanjem primili nazočnost novog v.d. predsjednika Matice hrvatske, gosp. Bratulića, koji je na tu dužnost izabran nakon odlaska bivšeg predsjednika gosp. Gotovca. Nakon što je pročelnik Odjela za veze s inozemstvom, gosp. Lav Znidarčić, otvorio sastanak, novi predsjednik se predstavio u kraćem pozdravnom govoru, što su prisutni srdačno pozdravili. Gosp. Bratulić je iskreno govorio o odredjenim teškoćama u radu Matice hrvatske koje proizlaze iz trenutne stagnacije u hrvatskoj kulturi, ali je i izrazio svoje osobno uvjerenje kako će sada nakon oslobadjanja hrvatskih krajeva doći do općeg poleta koji će se odraziti i na Maticu hrvatsku, za što će se i on osobno maksimalno založiti. Nakon predsjednika, kraćim izlaganjem se prisutnima obratio glavni tajnik Matice hrvatske, gosp. Krešimir Mikolčić. Sadašnje stanje znakovito je po nezanimanju za kulturu, što se vrlo jasno odražava i na slabu prodaju knjiga. MH kao najveći hrvatski izdavač treba procijeniti kakve knjige se traže i kako kod budućih čitatelja pobuditi zanimanje za svoja izdanja. U kratkim izvješćima predstavnika ogranaka i kolektivnih članova prevladavalo je mišljenje kako za kulturni rad ima sve manje zanimanja, ali da to ne smije biti razlog malodušnosti, nego rad prilagoditi promijenjenim okolnostima. Izvješće predstavnice iz Beča, gospodje Nikolić, odskakalo je od ostalih po tome što se u Beču slabljenje zanimanja za kulturu ne osjeća zbog prisutnosti kako većeg broja obrazovanih iseljenika tako i Gradišćanskih Hrvata, a povoljno utječe i blizina domovine. Biserka Andrijević je ukratko izvijestila o Danima hrvatske kulture u Wiesbadenu, za koje su svi prisutni već čuli, a sad su željeli još više i поблиže saznati o pripremama, tijeku i odzivu. Višestruko je izraženo mišljenje da bi se bar dio programa ponudjenog u Wiesbadenu trebao preuzeti i ponuditi u drugim gradovima Njemačke, Austrije i Švicarske u kojima djeluju ogranci ili članovi MH. O još jednom zanimljivom programu, susretu Hrvata na izvoru Dunava, govorio je gosp. Sučić.

Osim izvješća pojedinih ogranaka predloženo je da se u suradnji s HTV proizvedu kopije obrazovnih programa na video-kasetama, koje bi se preko MH mogle naručiti po vrlo povoljnim cijenama za potrebe rada ogranaka, kulturnih društava, predavanja i mnoge druge prigode.

Matica hrvatska pridaje veliko značenje održavanju čvrstih veza domovinskog i iseljeničkog dijela svoje organizacije, a uskrsni susreti su važna karika te suradnje. (IvAn)

Dobrotvorni koncert Krunoslava Kiće Slabinca

U petak, 3. svibnja u Wiesbadenu je gostovao naš vrlo poznati i omiljeni pjevač Krunoslav Kićo Slabinc. Povod za koncert bio je duboko plemeniti - cijeli prihod bio je namijenjen obnovi poružene crkve u Nijemcima i pomoći povratku prognanika u hrvatsko Podunavlje.

U želji da koncert što bolje uspije, složile su se gotovo sve hrvatske udruge iz Wiesbadena, Mainza i Rüsselsheima i zajednički sudjelovale u opsežnim pripremama. Osigurana je vrlo lijepa i velika gradska dvorana u Mainz-Kastelu. Sve je učinjeno kako bi se održavanje koncerta što bolje razglasilo: podjeljeno je mnoštvo plakata, čitane su obavijesti u našim crkvama, na sastancima hrvatskih udruga je obaviješteno članstvo, najavljeno je i preko medija.

Sam koncert počeo je pozdravnim govorom istaknutog saborskog zastupnika, Djure Perice. Ukazao je na hrvatsku ustrajnost i odlučnost na povratak svakog pedlja hrvatske zemlje, koji nakon pet godina donose plodove i oslobađanje zadnjeg dijelica Hrvatske je vrlo blizu. Prisutnima je zahvalio na podršci koja će namučnim prognanicima itekako pomoći da se razorne posljedice okupacije što prije prebrode i cijela Hrvatska konačno opet zaživi normalnim životom stvaralaštva, ljubavi radosti i uspjeha.

Nazočni su još bili: gradonačelnik Nijemaca Ivica Klein, predsjednik općinskog vijeća Luka Burić, predsjednik Županijskog odbora HDZ-a Vukovarsko-srijemske županije Dragan Papac, tajnica općine Nijemci Marina Štranga i gospodin Viktor Margić, koordinator za humanitarnu pomoć.

Kiće i njegova pratnja, tamburaški sastav Slavonske lole, bogato su nagradili posjetitelje krasnom hrvatskom pjesmom i glazbom. Šteta je ipak, što usprkos trudu priredjivača i odličnoj izvedbi umjetnika, dvorana nije bila puna, pa je i prihod bio skromniji nego što se moglo i trebalo očekivati. Skupljeno je 3620.- DM. (B.A.)

U očekivanju Krunoslava K. Slabinca publiku su zabavljale "Slavonske lole" iz Djakova

HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICA
KROATISCHE KULTURGEMEINSCHAFT
WIESBADEN E.V.

UPOZNAJTE LIJEPU NAŠU

Wiesbaden, 7. svibnja 1996.

Štovane gospodje i gospodo,

i ove godine, u okvirima programa Hrvatske matice iseljenika iz Zagreba, Hrvatska kulturna zajednica Wiesbaden upriličuje ljetovanja za djecu i mladež u Hrvatskoj.

Sudjelujemo u sljedećim programima:

Mala ljetna škola hrvatskoga jezika i kulture, Novi Vinodolski

Vrijeme: 22. srpnja - 3. kolovoza 1996.

Mjesto: Dječje odmaralište crvenog križa Novi Vinodolski

Sudionici: Djeca i mladež od 9 do 14 godina

Cijena: 445.- DM

Cilj ovog ljetovanja je da djeca koja žive izvan Hrvatske kroz igru i zabavu, i u zajedništvu s djecom iz različitih mjesta u Hrvatskoj, unaprijede svoje znanje hrvatskoga jezika, te što bolje upoznaju kulturnu i prirodnu baštinu kraja u kojem borave.

Ljetovanje s hrvatskim izvidjačima, Baška Voda

Vrijeme: 14. - 26. srpnja 1996.

Mjesto: Kamp Baško Polje, Baška Voda

Sudionici: Mladež od 12 do 17 godina

Cijena: 395.- DM (u cijenu su uračunati izleti u Knin, Plitvice i Dubrovnik)

Smisao ovog ljetovanja je omogućiti mladeži iz inozemstva druženje s mladima iz Zagreba i drugih krajeva Lijepe naše. Mladi će, osim toga, imati priliku učiti o životu u šatoru, biljnom i životinjskom svijetu hrvatskog primorja, ribarenju i ribarskoj opremi, osnovama meteorologije, osnovama orijentacije i topografije, osnovama signalizacije noću i danju, vatri i protupožarnim mjerama i svemu drugome što podrazumjeva izvidjački život.

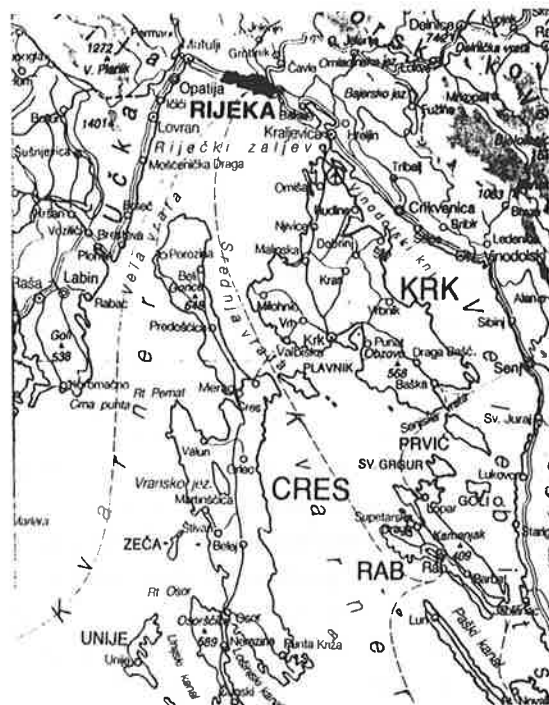
Očekujući prijave puno i srdačno Vas pozdravljam,

Biserka Andrijević
(Tel. 06128/42483 ili 0611/174148)

CRES - OTOK PONEKIH IZNENADJENJA

Prije smo se stižući u Rijeku uvijek takmičili tko će prvi ugledati more. Danas kad su djeca odrasla i kad kao i mi već dobro znaju iza kojeg zavoja će se u dubini prostrijeti Kvarner, više se ne takmičimo. Ja međutim i dandanas u očekivanju tog vidika malo usporim vožnju. I čim pogledom obuhvatim kvarnerski krajobraz zapne mi oko na otoku Cresu.

Gledano s kopna otok Cres dominira Kvarnerom. Nadvio se nad njega svojim visokim stjenovitim grebenom, kao da ga štiti od beskrajnog mora i dalekih vjetrova. No Cres ujedno djeluje nekako po strani, podalje, pomalo surovo, nepoznato. Otok koji ćemo možda jednom posjetiti.....ako bude vremena. A upravo to je jedna od draži otoka Cresa, malo je dalje, ne toliko poznat. I kad onda jednom ipak nadjete vremena i otkrijete i ostale njegove draži, onda će vas Cres očarati kao što je očarao mene.

Cres predstavlja pravo bogatstvo različitih krajobrazu. Kamen je svugdje, stijene, hridi tek u podnožju obrasle oštrom, mirisnom travom. Pokoji grm prkosi suncu i vjetru. A onda iz kamena odjednom izraste šuma, neobična kao iz priče. Stabla stara, niska, debela, korijenje vijuga preko stjenovite podloge tražeći pukotinu da se zabije u škrto tlo, krošnja rijetka, razgranata, jakih kvrgavih grana. Bjelogorica i kamen, kao da se priroda zabunila! Ali sjeverni dio otoka nije tako mediteranski vruć, osjeća se blizina Istre i Učke. Susret ćemo i borove, ali tek na toplijem krajnjem jugu otoka. A pokoja šumica crnogorice s tanašnim, vitkim stablima svjedoči o čovjekovom trudu, o pošumljavanju. Krenimo dalje u susret još jednom krajobrazu na kome je čovjek ostavio neizbrisiv trag. To su široke, blage padine izbrazdane terasama, poduprtim suhozidom. Slika tako skladna da nas navodi na pomisao kako je to možda jedini sretni primjer čovjekova uljepšavanja prirode. Terasa svjedoče o pomanjkanju obradivog zemljišta. Zato nas ne treba iznenaditi kad naidjemo na pravu kamenu pustinju. Na središnjem dijelu otoka, širokoj uzvisini ta pustinja kao da nema kraja. Ali pustinja nije samo zbog kamena. Ovdje dopire Bura preko Senjskog sedla. Ima još uvijek razornu snagu jer joj od Velebita do Cresa ništa nije na putu. Nemilosrdno brije preko ravne uzvisine. Kamenu ne može ništa, ali raslinje joj ne odolijeva. Ipak koliko god nas se dojmila nije pustinja beskrajna. Kamen se tu i tamo smiluje čovjeku. Negdje utone i ustupi mjesto kraškim poljima, tek ih zaštitnički okružuje, drugdje se rascijepi u duboke brazde na čijem dnu kiša nanese plodnu zemlju, a more izbrusi prekrasne sljunčane plaže. Kameniti rubovi brazde se protegnu daleko u more stvarajući živopisne, zaštićene zaljeve. Te darove čovjek zna cijeniti. Svaku obradivu grudu pretvara u vrtove, vinograde i maslinjake. To plemenito drvo koje se njeguje čitav ljudski vijek iz naraštaja u naraštaj, radja poznatu cresku maslinu. No možda najveći dar creskog kamena - pravo čudo prirode - je slatkovodno jezero koje po obližnjem selu Vrana nosi ime Vransko jezero. Dno jezera je 60 m ispod razine mora, ali je voda pitka i to odlične kakvoće. Vranskom jezeru se nećete moći diviti jer mu je prilaz zabranjen zbog životne važnosti njegove vode za stanovnike otoka Cresa, ali ga se sjetite kad nakon šetnje zamolite čašu hladne vode. Pit ćete vodu tog jezera. Prirodne ljepote otoka Cresa kao da su utjecale na njegove stanovnike pri

gradnji naselja. Slikovita sela i gradići su smješteni u savršenom skladu s okolnom prirodom, bilo na vrhovima brežuljaka kao Lubenice i Beli, bilo u dubokim zaljevima s plodnim poljima i zaštićenim lukama za ribarske brodice kao Cres, Valun ili Martinsćica, bilo pak na rubu uzvisine gdje se ona strmo obrušava u duboki zaton kao Ustrine. Čak i u pustom kamenjaru središnjeg dijela otoka izražen je taj sklad. Na križistu puteva ćemo vidjeti samotnu, mnoga stoljeća staru crkvu, koja pojačava dojam usamljenosti, ali nam pustinju približava, čini prisnom, otklanja osjećaj neprijateljstva.

O lijepim creskim naseljima treba reći i to da ne pozivaju samo na šetnju uskim uličicama ili rivom, na predah u „kafiću“ u luci ili na trgu, nego da nude i bogate zbirke povijesnih i umjetničkih predmeta. Malo je poznato da je Cres nastanjen još od doba pračovjeka kad još nije ni bio otok nego povezan s kopnom, da su ga kasnije obitavali Liburni, ilirsko pleme, koji su već bili vještiji u priobalnoj plovidbi, da su bogati Rimljani na njemu gradili vile. Naravno znamo da su ga naselili Hrvati i da je od njihovog dolaska poprimio i održao svoj hrvatski karakter usprkos kasnijoj viseštoljetnoj venecijanskoj upravi. Dodajmo i to da Cres nije bio samo „venecijanska provincija“, nego da je Osor bio sjedište biskupije, bogato kulturno i gospodarsko središte širokog morskog prostora. Zato na Cresu možemo posjetiti spilju u kojoj su nadjeni tragovi pračovjeka, razgledati prastare primitivne gradine Liburna iz predhistorijskog doba, vidjeti mjesta gdje su otkopani temelji rimskih vila i utvrda koje su Hrvati i Venecijanci često koristili za vlastite gradjevine, diviti se dobro očuvanoj srednjovjekovnoj arhitekturi hrvatskih i talijanskih graditelja, a u muzejima naći mnoge umjetničke predmete i stare natpise na glagoljici, pomoliti se u miru u tišini katedrale u Osoru.

Cres je otok koji svakome mnogo nudi. Sunca i mora napretek. Čuvenu cresku janjetinu s kamenitih, vjetrovitih pašnjaka gdje između kamenja raste oštra trava opojnog mirisa. Svežu ribu iz kristalno čistog mora. Ljupka naselja za večernje šetnje. Prirodne ljepote ako niste lijeni prohodati par kilometara. Prekrasne šljunčane uvale, ako koliko-toliko znate upravljati unajmljenim čamcem. Stare umjetnine, povjesne dokumente i predmete iz prethistorije. Crkve, od katedrale do grobne kapelice, poneke čak iz 8 - 9 stoljeća, bogate sakralnom umjetnošću, glazbene večeri u osorskoj katedrali zbog njene odlične akustike.

Ne znam kako ćete vi upoznati Cres. Ja sam ga upoznao malo po malo, posjećujući ga svake godine na dva - tri dana, ponekad tjedan dana. To što ću ga posjetiti i ove i iduće godine jasno govori koliko me lijepih doživljaja i zanimljivih otkrića veže za njega. I kod mene je potrajalo dok se „našlo vremena“ za prvu posjetu. a često sam slušao o Cresu. Supruga mi je u mladosti često tamo ljetovala i nagovarala me da jednom odemo. I sam se iz svoje mladosti sjećam kako su mi prijatelji hvalili Cres. Rodjaci su tamo dugo godina redovito odlazili. I onda smo jedne godine otišli na jednodnevni izlet u Beli, druge godine smo tjedan dana ljetovali u Valunu, treće godine smo se vozikali selima i stigli do Miholašćice i Martinsćice, četvrte smo, krstareći brodicom sjevernim Jadranom, posjetili Cres i plažu podno Lubenica. Kad bih zbrojio sve te posjete bio bi to otprilike jedan dopust proveden u nekom lijepom mjestu s češćim izletima po cijelom otoku. Zašto ne - treba samo biti spreman ponekad zbog izleta malo ranije ustati i ponekad malo prohodati.

Beli sam na otoku Cresu prvi upoznao. Nalazi se na sjevernom dijelu otoka koji se strmo uzdiže iz mora. Dobrim dijelom je obrastao bjelogoričnom šumom koja je baš oko Belog naročito gusta. Asfaltirana ali uska cesta kojom se s glavne ceste skreće prema Belom gubi se u zelenilu. Priroda neobična, lijepa i netaknuta, prepuštena sama sebi pa nehotice pomislim da smo zalutali na neki šumski put, da će cestica evo sad iza sljedećeg zavoja prestati. Ali vodi nas ona od zavoja do zavoja sve dalje i dalje dok se zelenilo iznenada ne rastvori i na vrhu strmog brežuljka, visoko iznad mora, ukaze gradić - Beli. Po čvrsto zbijenom vanjskom redu kuća se jasno raspoznaje da je Beli nekad bio utvrđen. Redovi kuća se blago uzdižu da bi se u sredini na vrhu uzvisine okupili oko crkve i zvonika. Prije nego prošetamo treba ispod Belog parkirati kola, ali mjesta ni za lijek. No neće nas valjda takve sitnice obeshrabriti. Uskoro se uspinjemo laganom uzbrdicom i uranjamo u uske kamenom popločane ulice. Kuće su tipično primorske: uska stubišta, kameni lukovi, terase pune cvijeća, mali prozori s kamenim okvirom i škurama pastelnih boja, ulazi ukrašeni klesanim

kamenim stupovima i nadvojima, često s kamenim grbom neke davne plemićke obitelji. Dalje gore dolazimo do trga koji nam se nakon uskih ulica i nadsvodjenih prolaza čini raskošan, prostran iako ustvari nije tako velik. Uokolo su najljepše kuće, a jednu stranu trga uljepšava crkva sa zvonikom koji smo pri dolasku već iz daleka ugledali. Sa šetalista nedaleko trga pruža se krasan pogled preko mora na Krk i kopno. A nakon šetnje može se u Belom uživati i u kupanju i sunčanju. Za to se treba spustiti strmom cestom u duboki usjek podno brežuljka. Tu se smjestila mala, zaštićena luka, uz nju sljuncana plaža što blješti na suncu, u pozadini polja, nekoliko stabla i kamp, a sve to uokvireno visokim gudurama. Kad nakon kupanja ogladnite naći ćete i uz plažu i gore podno Belog konobe s morskim specijalitetima, creskom janjetinom i ovčjim sirom. A moja kćer kaže da su škampi na buzaru najbolji baš u Belom.

Valun sam doživio drugačije. Skriven je uz more u zaljevu i ne možete mu se s kopna diviti. U mjesto se ulazi pješke, kola ostaju na za to pripremljenom prostranom parkiralištu. Tek dolje na rivi počinjemo otkrivati privlačnosti Valuna: luka i ribarske brodice, brojni vezovi za barke, duga riva s konobama, krčmicama, trgovinama i ateljeima, središnji trg uz more s crkvom na jednoj i otvorenim lapidarijem na drugoj strani, na terasama, prozorima i uz kuće - svuda cvijeće, kuće zbijene a iza njih vrtovi i maslinjaci ogradjeni i podzidani suhozidom.

Dvjestotinjak metara od mjesta je još jedna uvala sa sljuncanom plažom i kampom, kamo se začas stigne putem uz obalu. Mjesto idealno za „pravi“ odmor, gdje iz kuće odmah možemo skočiti u more, a onda ravno iz mora svratiti na piće na rivi.

Ali Valun treba pogledati i ako ne namjeravamo ljetovati u njemu, jer su mjesto i njegov lapidarij vrijedan doživljaj.

Original Valunske ploče čuva se u valunskoj župnoj crkvi.

Lapidarij je izložba starih hrvatskih natpisa na glagoljici klesanih u kamenu, koji svjedoče o od davnine neprekidnoj prisutnosti Hrvata, o ranom razvoju hrvatske kulture, o hrvatskom pismu i jeziku koji ni venecijanska uprava nije mogla potisnuti. Jedan od izloženih natpisa je „Valunska ploča“ koja je možda starija od čuvene Bašćanske.

Na otoku Cresu nikad ne mimoidjem grad Cres. Smjestio se u istom širokom zaljevu kao i Valun na suprotnoj strani, ali se uvukao još dublje u jedan manji bočni zaljev. Cres je rijetko otočno mjesto koje se u novije vrijeme višestruko povećalo i kojem je njegov „zaljev u zaljevu“ odavno postao pretijesan. Mnoga nova naselja su nikla, što za žitelje Cresa, što vikendica. Razumljivo je stoga da Cres nudi mnogo toga uz ljetovanje: od kina i plesa do koncerata, kazališta i muzeja, od tržnice i trgovina odjeće i sportske opreme do umjetničkih galerija, od konoba do vrlo otmjenih restorana i od kampa do udobnih hotela. Grad Cres ima bogatu povijest, ali upravno središte otoka je postao tek kasnije, nesrećom i propašću nekad vrlo razvijenog i bogatog Osora kojeg su katastrofalne epidemije malarije gotovo uništile.

Nakon živahnosti grada Cresa Lubenice predstavljaju suštu suprotnost. Mjesto je na prekrasnom položaju na kamenoj zaravni povrhu vrljetnih klisura. More je duboko, duboko dolje. Na strmoj

padini usječene su „kozje“ staze koje u cik-caku kroz šumu i makiju, preko sipina i kroz gudure vode do daleke plaže čija se ljepota, gledano odovud između neba i zemlje, ni ne sluti.

Kad okrenemo leđa moru i provaliji kao da smo se vratili na zemlju. S kamene zaravni sada prelazimo pogledom preko velikog kraškog polja, pitoma izgleda, koje je svojom plodnošću očigledno već u davna vremena privukao ljude. No danas nije više tako. Lubenice su puste. More je daleko pa turisti svrate samo na šetnju kroz poluprazno, skladno gradjeno mjesto i da dožive osjećaj lebdenja kad pogledaju u dubinu.

Za njih dostaje jedna konoba koja nudi odličan ovčji sir, pršut i masline. Ipak su Lubenice više od vidikovca. Pročule su se među onima kojima je snažni doživljaj prirode vrijedan malo napora. Sa Lubenica sve češće polijeću letaći sa svojim zmajevima. Sve češće kroče kozjim stazama ljudi koji i na moru rado malo planinare. I mene su ta zastrašujuća dubina, te gudure i te strme sipine neodoljivo privlačile. Kad je sin pristao poći sa mnom, krenuli smo u dubinu. Nijedan ubrzani otkučaj srca i nijednu kap znoja nismo požalili. Silazak i uspon jesu naporni, ali smo nagrađeni mirisnim zrakom, divljom, uzbuđujućom ljepotom, nikad tako osvježavajućim kupanjem, milovanjem valova i na kraju osjećajem uspjeha! Nije ni čudo da sam druge godine opet krenuo istim stazama, ali sada krećući s plaže, jer smo stigli brodicom i usidrili se podno Lubenica. Dok su ostali turisti s udivljenjem gledali Lubenice visoko gore na klisuri, rekao sam im kako se može gore popeti. Prvo mi nisu vjerovali a onda je jedan Nijemac primjetio kako je u stvari ponio čvrste cipele jer ga krševita divljina privlači. Dario, moj sin, je nagovorio dva dječaka s kojima se na brodu sprijateljio, pa smo začas smjestili cipele, boce s vodom, fotoaparate, dalekozor i sl. na zračni jastuk, otpivali do plaže i hrabro krenuli uzbrdo.

Ovaj put sam osim prije opisanih zadovoljstava doživio još jedno - moj znanac Nijemac je stalno hvalio ljepotu moje Hrvatske. A pršut, sir i masline su mi rijetko bile tako tečne kao tada, gore visoko, u Lubenicama.

Kuda ću krenuti na otoku Cresu ove godine....? Privlači me jug otoka, Ustrine, Osor, Punta Križa, tamo još nisam bio. Pogotovo Osor, nekada cvjetajući a sad umirući grad. Grad koji je svoj zavidni razvoj zahvaljivao položaju na prokopanom kanalu između Cresa i Lošinja. Grad koji je plićak između dva otoka koristio za solane kao još jedan izvor bogatstva. I grad koji je propao kad je vjetar nanio prašinu i zamuljio solane, pa se plićak pretvorio u leglo malarije. Posjetit ću Osor i čvrsto se uvjeriti da može uskrsnuti. Premnogo kulturnog i povijesnog bogatstva počiva ovdje. Iz tog drevnog korijenja može izbiti nova mladica.

Da, ići ću opet na Cres. Naći ću vremena i pored toga što svakako želim posjetiti Plitvice i Knin.

LUBENICE. Kameni grad.

POMAGALI MEDJU PRVIMA

Malteser Hilfsdienst proslavio petu obljetnicu humanitarne pomoći Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini u Winkel-u, 07. svibnja 1996.

Mnogi Hrvati iz Wiesbadena i okolice sjetit će se prve humanitarne akcije nase udruge koju smo na poticaj grofa Jakoba Eltza Vukovarskog zajedno sa Službom malteških vitezova pokrenuli za pomoć prvom valu prognanih Hrvata koji su tada, spasavajući se pred četničkim terorom, pristigli u Driuš. Sjetit će se kako smo onda još gajili tračak nade da će se najgore izbjeći, da će Europa ipak u zadnji čas spriječiti rat. Služba malteških vitezova je međutim već iz te prve akcije, slijedeći savjet grofa Eltza, sakupljala iskustva kako bi u slučaju širenja agresije bila pripravna na što djelotvorniju pomoć. I nažalost došlo je ono najgore, a Služba malteških vitezova je još bezbroj puta poslala kolone kamiona s humanitarnom pomoći žrtvama srpske agresije, pomagala je nahraniti gladne i odjenuti promrzle. No još više od toga, doprinijela je održanju morala i učvršćenju vjere u oslobađanje i povratak, kad - tad.

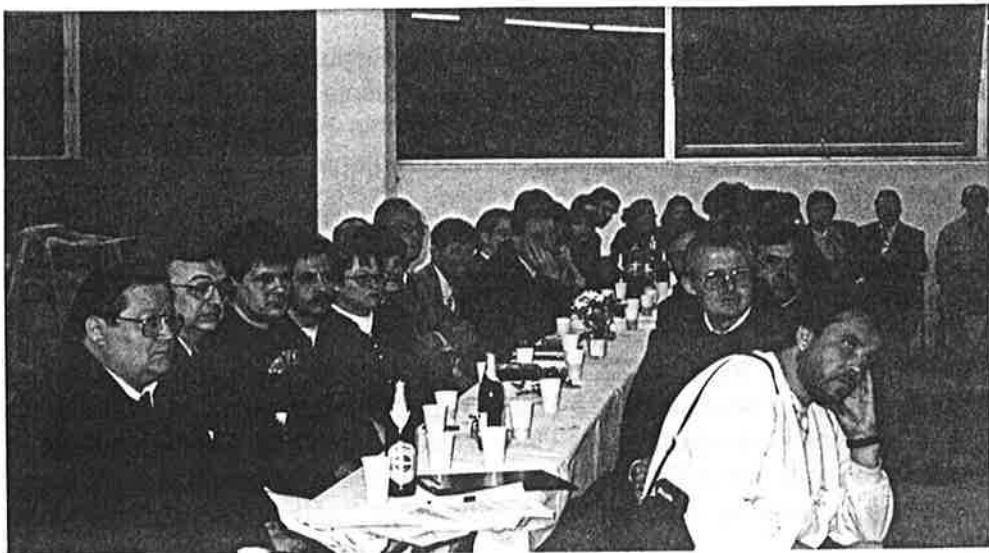
U svibnju ove godine navršilo se pet godina tog vrijednog humanitarnog rada. Služba malteških vitezova je za tu priliku priredila prigodnu proslavu na koju su pozvali i predstavnike HKZ Wiesbaden. Nazočni su također bili gospodin Zdenko Karakaš, poslanik Republike Hrvatske u Frankfurtu, fra Ante Babić, voditelj Malteške službe za srednju Dalmaciju i gospodja Emina Ajsimović, supruga poslanika Republike BiH u Stuttgart-u.

Proslava pete obljetnice je poslužila i kao najbolja prilika za svečano otvorenje novih prostorija Malteške službe, odjela za istočnu Europu.

Nazočne je pozdravio grof Emanuel von Waldendorff, voditelj Malteške službe u biskupiji Limburg. Zatim je župnik Gereon Rehberg blagoslovio nove prostorije. Na pet godina djelovanja Malteške službe u Hrvatskoj i BiH osvrnuo se nama iz mnogih prijašnjih susreta dobro poznati gospodin Bernd Trost, poslovni voditelj Malteške službe u biskupiji Limburg. On je u svom govoru podsjetio na početak, na prvi sastanak s Hrvatskom kulturnom zajednicom Wiesbaden, gdje je razgovarao s vijećnicima, grofom Eltzom i gospodinom Wernerom Klasnerom i prvi put поближе saznao o prijetećoj agresiji, na upozorenje grofa Eltza, o razmjerima koje će pomoć u tom dijelu Europe dosegnuti i koje je on jedini već tada točno predviđao. Koliko je bio u pravu pokazalo se već na povratku s prve akcije pomoći Driušu, kada su malteški teretnjaci prešli u Austriju u onoj noći kad su u Sloveniji pokrenuti tenkovi JNA sa zadatkom zauzimanja graničnih prijelaza. Početni kontakti s HKZ ubrzo su prošireni na mnogobrojne udruge, poduzeća i pojedince diljem Njemačke, kojima je gospodin Trost zahvalio na velikoj pomoći od oko 4800 tona isporučenih vrijednih potrepština u novčanoj protivvrijednosti od oko 20 milijuna DM. Pomoć je urodila i novim sadržajima kao susreti mladeži, božićni darovi, a veliki uspjeh je i osnivanje Hrvatske malteške službe (HMS) pod vodstvom grofa Jakoba Eltza Vukovarskog.

Službeni dio proslave završen je simboličnom predajom ključeva novih prostorija Malteške službe u Winkel-u koje je gospodinu Klasneru, sada savjetniku za istočnu Europu, predao grof von Waldendorff.

Na domjenku, kojim je proslava nastavljena u neslužbenom obliku, gosti su imali prilike porazgovarati o pet godina pomoći, truda, ustrajnog nadanja i konačne nagrade oslobađanjem od okrutne okupacije.

Dio sudionika na proslavi u Winkel-u

DAN DRŽAVNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE

Svečana proslava Dana državnosti Republike Hrvatske, u Frankfurtu, 30. svibnja 1996.

Središnja priredba povodom šeste obljetnice Dana državnosti Republike Hrvatske za Rajnsko - majnsko područje održana je 30. svibnja 1996. u Frankfurtu u gradskoj dvorani Bergen - Enkheim. U pripremama ove doista uspjele priredbe sudjelovale su mnoge hrvatske udruge iz Rajnsko-majnskog područja pa tako i Hrvatska kulturna zajednica Wiesbaden, a pod pokroviteljstvom Poslanstva Republike Hrvatske u Frankfurtu.

U prvom dijelu programa nazočnima su se obratili i pozdravili ih gospodin Zdenko Karakaš, generalni konzul Republike Hrvatske i gospodin Bernhard Mihm, predsjednik frakcije CDU u parlamentu grada Frankfurta.

U kulturno - glazbenom programu sudjelovali su: zbor Mato Leščan Hrvatske katoličke misije Frankfurt, tamburaški i pjevački zbor Hrvatske kulturne zajednice Mainz, djeca hrvatske dopunske nastave Frankfurt, Trpimir Žigrić u pratnji Helene Frenschkowski iz Wiesbadena te klapa „Feral“ iz Frankfurta.

Počasni gost večeri bio je biskup Franjo Komarica iz Banja Luke, koji se obratio nazočnima odajući duboku radost zbog ostvarenja stoljetnog sna svih Hrvata i čestitao im Dan državnosti. Svratio je pozornost da ne zaboravimo da je i Bosna država hrvatskoga naroda te izrazio želju da se vratimo u domovinu, bilo Hrvatsku ili Bosnu i Hercegovinu, kojima smo itekako potrebni.

Tijekom priredbe sakupljala se je pomoć za banjalučke Hrvate. Sakupljeno je nesto više od 6000.-DM.

U drugom, zabavnom dijelu programa za veseli ugodjaj brinuli su Mate Bulić i grupa Status CRO iz Frankfurta koji su izvodili domoljubne i zabavne pjesme.

Osim ove središnje proslave Dana državnosti Republike Hrvatske za Rajnsko -majnsko područje održane su još proslave u Wiesbadenu, Mainzu i Rüsselsheimu. (B.A.)

Proslava Dana Državnosti Republike Hrvatske pri Veleposlanstvu RH u Bonnu, 01. lipnja 1996.

Kao i sve dosadašnje proslave Dana Državnosti Republike Hrvatske pri Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Bonnu, tako se je i ovogodišnja održana 01. lipnja 1996. godine odlikovala dostojanstvom, tihom saćuti za sve poginule branitelje i stradale u domovinskom ratu, te - kao i ranijih godina - radošću ponovnog vidjenja sa znancima i prijateljima koji su došli u Bonn uveličati ovu proslavu.

Pa ipak u svemu tome, što je već bilo na neki način poznato, ove je godine proslavu uveličao svojom prisutnošću biskup banjalučki, gospodin dr. Franjo Komarica. Za sve nas koji smo sudjelovali u Svetoj misi i slušali propovjed biskupa Komarice bio je to zasigurno nezaboravan doživljaj. Riječi ovog izuzetnog i hrabrog čovjeka odisale su dubokom proživljenosti, nadom u hrvatsko sutra i vjerom u Božju pomoć. Sve nas je duboko dojmila snaga njegove ličnosti i snaga njegove vjere. Nije to bilo samo ohrabrenje koje smo osjećali slušajući njegove riječi. Bio je to i dubok osjećaj da dijelimo istu sudbinu. Bio je to zasigurno i osjećaj obaveze za sve nas da odgovorno upravljamo baštinom koju su nam stvorili i ostavili naši poginuli branitelji.

Veleposlanstvo je za sve goste pripremilo prikladni program, a za domjenak su se servirala naša poznata jela i pića.

Nekoliko zagrebačkih dana

Utorak, 11. lipnja

Na telefonu je Biserka. Nismo se već dugo čule i veseli me da možemo ponovo razgovarati. Na kraju mi kaže da se u Kulturnoj zajednici sprema novi broj "Riječi" i da bi redakcija rado imala jedan moj tekst. Pitam o čemu bih trebala pisati i saznajem da mogu sama odlučiti.

Kasna je večer. Pregrijani sparni dan tek se sada počeo polagano hladiti, tek sada dišemo; biljke i ptice i ljudi. Sjedim za strojem i odlučujem da ću pokušati opisati nekoliko svojih dana.

Wiesbaden ! Tako je daleko! Njegove su slike sada kao u nekoj velikoj odloženoj knjizi koju smo dugo čitali, koja je na nas ostavila duboki utisak i poslije koje smo postali drugačijima. Pokušavam zamisliti ulice, autobusne linije, trgovine, detalje na pročeljima i natpisima. Pokušavam zamisliti prodavačicu u trgovini na uglu Dotzheimerske i Klarenthalske ulice kod koje sam dvadeset tri godine kupovala istu vrstu kruha i pitam se kako ona sada živi bez mene i kako ja živim bez nje.

Srijeda, 12. lipnja

Drago mi je da sam se vratila. Tako sam saznala da nije najveća promjena ako prelomite život, izložite se nesigurnosti, odustanete od visokih prihoda, predvidivog rada, kupovanja cipela i ormara, čistih ulica, širokih autocesta i čežnji za Hrvatskom. Najveća promjena u ljudskom životu je ona kada se uspnete na brdašce svog života i zaključite da je mladost prošla i počnete se pitati kako ćete sada nizbrdo; niti vam se ide, niti vas noge nose kao prije. Pitanje si možete postavljati u Njemačkoj, možete u Hrvatskoj, nema velikih razlika.

No, znatiželja i želja za igrom me ne napuštaju. Na Dubravkinom putu, ispod naše kuće, upoznala sam Niku i Zvonka. Imaju 19 godina, policajci su, i voljeli bi biti na poslu u kojem se može doživjeti "action", barem situacija u kojoj muž pokušava probosti nožem svoju ženu. No oni su u dosadnom odjelu čuvanja veleposlaničkih kuća, i k tome, jer su sa zakašnjenjem došli s godišnjeg odmora, kažnjeni poslom u pustoj gradskoj šumi, bez kućice, od sedam navečer do sedam ujutro. Pozivam ih, ako žele da dodju k nama na večeru i skrate dugu noć. U deset su kod nas. Galbraith ostaje bez svoje treće pozadinske straže, a mi se dobro zabavljamo. Niko i Zvonko dugo u noć pričaju o tome kako će teško napredovati budući nisu iz Hercegovine, već su s Banovine!

Četvrtak, 13. lipnja

Sutra je kraj školske godine, Cvita dolazi kući, kaže da će proći s vrlo dobrim i da to nije dosta za upis u gimnaziju sljedeće godine. Pita imamo li mi "vezu", jer da će se neki iz razreda upisati uz pomoć "veze".

Dragi Cvjetiću, imati "vezu" znači biti kradljivac, znači prekršiti dogovor, gurnuti nekog drugog s puta. Onima koji će se upisivati pomoću "veza" bilo bi dobro reći da varalice kvare hrvatske izgleda na uspjeh, da ni za jednu zajednicu nisu dobri. A tebi želim da ti čast bude svjetiljka i da se njome boriš za svoje mjesto. A sada se veseli ! Nema puno školskih sustava u kojima djeca mogu tri mjeseca zaboraviti na školu. Sljedeća školska godina u Hrvatskoj počinje tek 9. rujna !

Petak, 14. lipnja

Jos uvijek tražim posao, no zapravo ne znam činim li to ozbiljno, jer sam do sada odbila već nekoliko radnih mjesta. Prevodim, pišem, honorarno podučavam i zaradim malu, smiješnu plaću koja se u mojoj struci zaradjuje na državnim poslovima. No, toliko sam zaokupljena novim životom da mi je novac odjednom manje zanimljiv nego ikada do sada. Odjednom mi se pomisao da bih u "Leiningeru" isprobavala haljine za tristo maraka, a koje bih za tri mjeseca darivala drugima, čini dosadnom.

Nadam se da to nije znak starosti, već znak mladosti.

Ipak, želim naći posao. Želim imati kolegice i kolege, dolaziti svako jutro i naći ih, kao što sam ih nalazila u Wiesbadenu. To mi nedostaje. Zato danas opet idem na jedan interview. Rektor sveučilišta traži osobu koja će voditi odjel za komunikaciju s europskim sveučilištima. Dragi prijatelj naše obitelji koji me upozorio na to slobodno mjesto, hrabri me i kaže da bih ja taj posao znala raditi.

Subota, 15. lipnja

Spustati se polako nizbrdo na tržnicu na Dolcu, pa na jednom njezinom kraju kupiti tikvice, na drugom salatu, a na trećem ribizle, bilo bi u Wiesbadenu nezamislivo rasipanje vremena, za kakvo nikada nije bilo prilike. A danas idem posebno rado na tržnicu: na večeru smo pozvali Miljenka, Lelu, Joška, Leonardu, Nevena, Stjepana i Vlatka.

Sjedimo do kasno u noć na terasi pod toplim ljetnim nebom i svadjamo se je li teza "Vijenca" intelektualna destrukcija, a teza "Hrvatskog slova" državotvorni mir, ili je teza "Vijenca" sloboda i pamet, a teza "Hrvatskog slova" provincijalna paranoičnost. U jednom trenutku Lela na stol donosi veliki pleh svoje baklave, najavljujući da nosi "federacijski kolač". Brzo ustanovljujemo da tako dobar kolač već dugo nismo jeli i odjednom su sve hrvatske političke struje u dobrom skladu.

Nedjelja, 16. lipnja

U kapelicu Svetog Jurja blizu naše kuće ulazi se preko livadice na kojoj raste gusta trava sve do ulazne kamene grede. U jedanaest sati ovdje se u krugu nekoliko susjeda i nekoliko stranaca iz drugih ulica slavi misa na latinskom. Tu je gotovo svake nedjelje i grof Eltz. On me svojom pojavom stalno podsjeća na Eltville i na Rajnu.

Mala vjernička zajednica skladno moli učenim jezikom, a ja se stalno gubim u listovima skriptice koja na dvjema klupama stoji za neuke. Možda mi zato misli lete na mali ovalni prozor s rešetkama, u lišće crvene bukve koja u njih urasta, prema svodu nad stablom, pa u beskraj u kojem tražimo svoje mjesto i ocjenjujemo svj položaj. Zaključujem da je dobro tako kako je....

Maja Runje

Skupština HSKNJ u Kölnu 8. 6. 1996.

Na skupštinu su bili pozvani svi Hrvati i sve njihove udruge i institucije. Odazvalo se stotinjak udruga koje su poslale oko dvije stotine svojih predstavnika. K tome se pridružilo tridesetak pojedinaca koji nisu bili predstavnici udruga. Ovogodišnja skupština je bila izborna, tj. birala su se tijela HSKNJ.

Novo predsjedništvo je stvarno novo. Osim dvojice koji su bili i u starom predsjedništvu, to su Branko Marić i Josip Kocijan, svi ostali su novi članovi predsjedništva. Staro je predsjedništvo bilo prilično oslabljeno ranim osipanjem članova, bolestima i spriječenosti nekih svojih članova, da se nisu mogli značajnije angažirati u radu predsjedništva. Nadajmo se da će novo predsjedništvo biti bolje sreće.

Prvi predsjednik HSKNJ dr. Stanislav Janović nije se ponovno kandidirao za tu ulogu. On je naveo da mu je nemoguće i dalje voditi HSKNJ zbog nedostatka vremena usljed mnogobrojnih dužnosti koje obnaša. Na to su se za mjesto predsjednika kandidirali sljedeći: Branko Marić, dr. Atos Juraga, dr. Lazar Dodić i Ivica Novaković. U prvom krugu je apsolutnom većinom predanih glasova izabran Branko Marić. Mi mu čestitamo i želimo uspješno predsjednikovanje.

Za mjesto dvojice dopredsjednika kandidirali su se sljedeći: dr. Marija Orlović, p. Ivan Milanović, dr. Atos Juraga, Zdenka Weber, Ivan Lozo i dr. Valentin Barko. Izabrani su p. Ivan Milanović i dr. Atos Juraga.

Za dužnost dvojice tajnika kandidirali su se: dr. Yvonne Vukušić-Dach, Goran Vokić, Ivan Lozo, Jozo Crnjac i Ivan Petrović. Za prvog tajnika je izabrana dr. Yvonne Vukušić-Dach a za drugog Ivan Petrović.

Za zapisničara je izabran Ivan Kraljević a za blagajnika Josip Kocijan.

Za šestoricu prisjednika u predsjedništvu kandidiralo se mnogo ljudi. Izabrani su sljedeći: Ljubomir Puljiz, Jozo Crnjac, Zdenka Weber, Željko Cernić, Ranko Effenberger, dr. Marija Orlović. Iz zemlje Hessen je u novom predsjedništvu jedino dr. Marija Orlović, član HKZ Wiesbaden.

U časni sud su izabrani fra Josip Bebić, Ranko Pezo i Zvonko Markulin.

HSKNJ ima važnu ulogu za nas koji živimo u Njemačkoj. Po njemu smo u Njemačkoj javnosti prisutni. Bez njega postoje samo neorganizirane i nemoćne grupe i grupice raštrkane po cijeloj Njemačkoj. Tek ako ga Hrvati zdušno prihvate, može HSKNJ postati snažna organizacija koju će njemačka javnost respektirati, organizacija koja može za nas ovdje u Njemačkoj i za našu domovinu mnogo učiniti. Da bi on to mogao moramo ga podržati. Dokle god ima više onih koji stoje po strani, HSKNJ ne može biti učinkovit. HSKNJ ne može za nas mnogo učiniti ako mu mi ništa ne damo.

Predsjedništvo nije radno nego upravno tijelo Kongresa. Radni organi Kongresa su radni odbori i članovi Kongresa. Ipak što bolje funkcionira predsjedništvo, to će bolje funkcionirati i radni odbori i članovi Kongresa.

Kongresu treba poželjeti mnogo uspjeha.

Edvin Bukulin

Eine Reise nach Kroatien

Die Bemühungen Kroatiens um die Unabhängigkeit habe ich von Anfang an mit großer Aufmerksamkeit verfolgt und es ist allgemein bekannt, daß ich schon sehr früh Kontakte zu den Kroaten in Wiesbaden und dessen Regionen aufgenommen habe und seitdem eine sehr intensive Beziehung zu ihnen pflege. Diese Beziehungen führten zur Bekanntschaft mit dem Span der Spanschaft Zadar/Knin, Herrn Prtenjaca, den ich bei einem Besuch in Wiesbaden im Mai 1994 kennengelernt hatte. Dabei konnte ich mit ihm lange über die serbische Okkupation in Kroatien sprechen. Natürlich kamen wir auch auf die serbische Okkupation der sogenannten "Krajina" zu sprechen, unter welcher gerade die Region Zadar/Knin besonders schwer litt.

Als dann im August des Jahres 1995 die "Krajina" befreit wurde, haben wir Ende August eine Einladung für die Wiesbadener CDU erhalten, die befreiten Gebiete der Region Zadar/Knin zu besuchen. Die Einladung kam sehr überraschend und obwohl sie mit großem Interesse verbunden war, weckte sie dennoch die Sorge, ob es jetzt schon richtig war, in ein Gebiet zu fahren, in dem die Kriegshandlungen eigentlich gerade erst abgeschlossen waren. Es war eine schwere und trotzdem schnelle Entscheidung. Aufgrund der Information aus Zadar über die Lage im befreiten Gebiet haben zwei Abgeordnete des Hessischen Landtages, Herr Armin Klein und meine Wenigkeit, geantwortet : wir kommen ! Der Besuch war eine offizielle Mission im Auftrag des Hessischen Landtages. Da der Kollege Klein im Ausschuß für das Flüchtlingswesen im Landesparlament sitzt, sollten wir uns auch über die Flüchtlingssituation vor Ort ein Bild machen. Eine kleine Episode am Rande : Das deutsche Außenministerium hat erst nach unserer Reise erfahren, und zwar durch die Presseberichte, daß wir dort waren, und dies hat für manche Beunruhigung gesorgt. Als Abgeordnete des Hessischen Landtages hätten wir uns ordentlich abmelden sollen, da das besuchte Gebiet damals noch als Krisengebiet galt. Wir wußten es nicht und nachgefragt haben wir auch nicht, sondern sind aus Überzeugung dorthin gefahren. Es reicht nicht nur einfach aus, die Kroaten hier in Sicherheit zu unterstützen, man muß auch vor Ort sein und sich das "Krisengebiet" wirklich ansehen, weil man nur dann auch ein Stück mitreden kann.

Ausgerüstet mit großem Elan und Wissensdurst haben wir unsere Reise am 28. August angetreten. Von Frankfurt aus sind wir über Zagreb nach Zadar geflogen. Wir hatten, das kann man sagen, einen recht abenteuerlichen Flug von Zagreb nach Zadar, da unsere kleine Propellermaschine schwer gegen die starke Gewitterfront ankämpfen mußte. Als wir dann auf dem kleinen Flugplatz von Zadar ankamen, bot sich ein Anblick der Zerstörung und Devastation. Wir kamen im Freien an, keine Flughalle war intakt, alles war zerschossen, nur ein kleines Büro wurde notdürftig errichtet. Das hat der erste Eindruck vermittelt. Uns war bekannt, daß die Serben bis wenige Meter vor Zadar ihre Kampflinie hatten, doch hat uns der erste Anblick der Zerstörung tief betroffen. Es dauerte nicht lange, bis wir auch die andere Dimension der serbischen Okupation sehr deutlich zu spüren bekamen : Das Hotel, in dem wir uns einquartiert hatten, war zu 80% mit Flüchtlingen belegt.

Am 29. und 30. 08. hatten wir Gelegenheit, uns einen Eindruck über die Situation in der gerade befreiten Region zu machen. Für den Rundgang wurden zwei Ortschaften ausgewählt - Benkovac und Polace - wo keine regelrechten Kriegshandlungen stattgefunden haben, da sie aufgrund der Kampfentwicklung und des raschen Vorankommens der kroatischen Truppen von den Serben praktisch kampfflos verlassen wurden. Um so mehr waren wir dort sowohl über das Ausmaß der Zerstörung bestürzt, als auch über die Tatsache, daß sie bei dem Abzug oder in der

Okkupationszeit nicht durch Kampfhandlungen stattgefunden haben mußten. Es war kein einziges Dach mehr auf den Häusern geblieben, alle katholischen Kirchen waren dem Erdboden gleichgemacht, die Friedhöfe waren verwüstet, die Gräber geplündert und die Grabplatten abmontiert. Es war erschreckend, diese blinde Zerstörungswut. Vor den Ruinen stehend versuchte ich, die Erklärung für das, was wir uns ansahen, zu finden. Ich fand nur eine : Den Serben muß es nicht nur um die Eroberung der Städte gegangen sein, sondern ganz eindeutig um die Zerstörung des kroatischen Kulturgutes. Die Kroaten sollten in ihrer Seele getroffen werden. Ihre Moral sollte gebrochen werden, ihre Identität sollte in Frage gestellt werden. So ein abgrundtiefer Haß gegen alles Kroatische wie ich es an Art und Ausmaß der Zerstörung erkennen konnte, ist für mich unbegreiflich, einfach nicht nachvollziehbar.

In den Ortschaften trafen wir auch die ersten Zurückgekehrten, die an diesem Tag Aufräumarbeiten machten. Abends mußten sie als Flüchtlinge wieder zurück nach Zadar, weil Strom und Wasser nicht verfügbar waren. Die gesamte Infrastruktur war zerstört. Die Stadt Zadar selbst hat eine große Menge von Flüchtlingen aufnehmen müssen, aber die Versorgung der Bevölkerung war gut, wovon wir uns ein Bild machen konnten. Uns hat die Stimmungslage der Bevölkerung sehr angenehm überrascht, die wir eigentlich als sehr optimistisch erlebten. Im Kontakt mit den jungen Leuten, aber auch mit einigen Kroaten, die früher mal in Deutschland gearbeitet hatten, war klar, wie sie alle vom Optimismus geprägt waren : Wie positiv die Bevölkerung zu ihrem Land steht, so kurz nach der Befreiung, war für uns sehr erfreulich. Sie waren besessen vom Willen, alles wieder in Ordnung zu bringen und dachten schon daran - das war ein weit entfernt liegender Punkt - den Tourismus wieder anzusiedeln. Ich habe selbst vor über 30 Jahren mal Urlaub in Zadar gemacht und weiß die Schönheit dieser Küste und der vorgelagerten Inseln zu schätzen. In solch ein ideales touristisches Gebiet lohnt es sich zweifelsohne zu investieren. Unsere Gastgeber haben uns versichert, daß alles getan wird, um so schnell wie möglich, auch mit ausländischem Kapital, die Hotelkapazitäten wieder aufzubauen. Auch an den Yachttourismus wird gedacht. Wir haben mit Interesse gesehen, daß auch ein großer Yachthafen bei Zadar gebaut wird, der die Segler und die Motorbootfahrer einlädt in dieser schönen Gegend zwischen den Inseln Urlaub zu machen.

Ich möchte keinesfalls unerwähnt lassen, daß wir immer, wenn wir als Deutsche erkannt wurden, auf sehr viel Freundlichkeit und Herzlichkeit getroffen sind. Wir wurden sehr, sehr gut empfangen und sehr, sehr gut betreut. Überall war zu spüren, wie es den Deutschen anerkannt wird, daß sie sich zu einem sehr schwierigen Zeitpunkt, eigentlich gegen die Interessen von England und Frankreich, für Kroatien eingesetzt haben. Übrigens waren wir die ersten ausländischen Gäste nach der Befreiung der sogenannten "Krajina", die dieses Gebiet besucht haben. Als krasser Gegensatz zu serbischen Verwüstungen und als Beispiel dafür, wie sich Kroatien nach einem Leben in Frieden sehnt, erleben wir den Bootsausflug zur Insel "Drugi otok". In wunderschöner Landschaft, mit Blick auf einen Binnensee, den man auf den sehr schmalen und langen Inseln nie vermutet hätte, mit den in der Ferne zerstreuten Kornati-Inseln, einem Nationalpark, wirkte die Ruhe fast nicht wirklich, nicht gegenwärtig. Wir probierten den Fisch, köstlich zubereitet nach traditioneller dalmatinischer Art und den kraftvollen kroatischen Wein, und wünschten, daß die schlimmen Kriegswunden nur zwanzig Kilometer von hier entfernt, schnell heilen mögen.

Zur Befreiungsaktion selbst gab es viele sehr eingefärbte Presseberichte über die angebliche Vertreibung der Serben, über einen unnötigen Militäreinsatz, weil der Verhandlungsweg noch nicht ausgeschöpft wäre u.s.w. Im Nachhinein hat man dann einsehen müssen, daß die serbische Bevölkerung teilweise freiwillig, teilweise aber auch unter Druck der eigenen Soldateska Kroatien verlassen hat. Und nach dem Versagen Europas, der UNO und besonders UNPROFOR haben die Kroaten zu Recht ihr Schicksal in die eigene Hand

genommen. Die Krajina wäre heute noch nicht befreit und auch nicht in vielen kommenden Jahren, wenn man weiter verhandelt hätte. Aber die entscheidende Frage für uns, nach allem was wir gesehen haben, dem grenzenlosen Haß, die totale Zerstörung des Kulturgutes, war die, wie man jemals ein vernünftiges Zusammenleben wieder gestalten kann? Wie kann man die Bilder, die sich jetzt in den älteren wie in den jüngeren Menschen dort eingepägt hatten, jemals verdrängen? Es wird aus unserer Sicht sehr, sehr lange dauern, bis es ein Zusammenleben in geordneter Form überhaupt geben kann, weil fast jede Familie in übelster Weise betroffen ist.

Der Gesamteindruck, den wir gewonnen haben, festigt uns in der Absicht, uns für die kroatische Sache hier in Deutschland einzusetzen. Nur ein starkes Kroatien ist in der Region ein stabilisierender Faktor, ein geschwächtes dagegen würde nur Unsicherheit bedeuten. Dazu stehe ich und dafür werbe ich im Rahmen meiner bescheidenen politischen Möglichkeiten. Die Kontakte zur Region Zadar werde ich aufrecht erhalten. Wir haben jetzt neulich, anlässlich des Tages der Kroatischen Souveränität, wieder Besuch von Herrn Prtenjaca und Herrn Peric. Ich hatte selbst die Ehre, beim Empfang des kroatischen Konsuls in Frankfurt an dem Tag dabei zu sein und ich betrachtete mich ein bißchen als eine Verbindungsperson für die Region Zadar/Knin hier in Hessen. Wir haben z.B. beim letzten Besuch von Herrn Prtenjaca eine Verbindung zur hessischen Industrie und Handelskammer hergestellt, um vielleicht den einen oder anderen Betrieb für diese Region zu interessieren, aber auch in der Tourismusbranche vielleicht ein Stückchen mehr Werbung zu machen, besonders da man auch auf dem Landweg dieses wunderschöne Urlaubsziel wieder erreichen kann. Die Kontakte zu den Kroaten in Wiesbaden und Umgebung werde ich weiterhin aufrecht erhalten, für mich sind sie liebe Menschen ohne Rücksicht darauf, wo der einzelne politisch angesiedelt ist. Hier in Deutschland können Kroaten sehr viel für ihr Land tun und sie tun es auch!

Horst Klee

Zerstörter Fridhof in Polača

INDIJA I NOGOMET

Zar je moguće da nekoga u ovo vrijeme europskog nogometnog prvenstva ne zanima nogomet, taj često tako dosadni, za živce naporni, ali ipak najpopularniji sport? Sport koji je ovih dana u mnogim zemljama dignut na razinu nacionalnog pitanja? Moguće je, i to, na primjer, u Indiji! Ovdje je nacionalno pitanje kriket, sport koji sigurno manje napreže živce ali je zato još mnogo, mnogo dosadniji od nogometa. I pošto ovdje nogomet nije zanimljiv vrlo je teško naći TV program koji bi prenosio barem isječke utakmica s europskog prvenstva.

Što činiti? Nazivati doma i pitati kako je igrala hrvatska momčad? Zadovoljiti se mršavim izvještajima (o Hrvatskoj) u njemačkom i engleskom tisku koji se osim toga ne može nabaviti na bilo kojem uličnom uglu? Zaboraviti nogomet koji je ionako dosadan? Nikada, barem ne dok igra Hrvatska!

Zaokupljen svojim teškoćama s nogometom nisam pomišljao da ima još Hrvata koje slične (nogometne) brige more. A ipak nas je zajednička nevolja nenadano združila! Dogodilo se to u baru jednog prvoklasnog hotela u kojem je priličan broj Nijemaca zahtijevao od posluge da prekopča televizor na jedan od rijetko primanih programa i da se tu večer gleda „dosadni“ nogomet umjesto jos dosadnijeg kriketa (gdje samo nadju tolike utakmice kriketa, da ga mogu gledati dan za danom?). Nijemci su htjeli pratiti utakmicu Njemačke protiv Hrvatske. I ja sam navrat-nanos osvanuo u tom baru nakon što me je nazvao kolega i rekao da igraju neki u kockastim dresovima i on misli da bi to mogli biti „moji“ (sporo uči taj moj kolega kad mu pričam o Hrvatskoj).

Nijemci su bučno navijali ne štedeći živce. Nije im bilo lako jer je hrvatska momčad bila vrlo tvrd orah. I ja sam navijao ali daleko tiše, usamljen i pomalo prestrašen. A onda je Šuker postigao zgoditak! Sva je sreća da sam u tom trenu potpuno zaboravio usamljenost i skočio i zavikao od uzbuđenja, dok je cijeli bar zanijemio! Ali ne, nije cijeli! Dvojica za stolom na drugom kraju bara su isto poskočila.

Cijeli bar nas je gledao, nas trojicu na nogama. I mi smo se međusobno gledali!

Kolega me je podbadao: „Zar je moguće da ti nisi jedini Hrvat u Bombay-u!?“. „To ćemo odmah vidjeti!“ - rekao sam odrješitim tonom. Prešao sam bar i pristojno na engleskom izrazio ono dvojici zadovoljstvo što navijaju za Hrvatsku te upitao za razlog. Isto tako pristojan odgovor na vrlo dobrom engleskom glasio je: „Pa mi smo Hrvati“.

Odgovor nije mogao biti logičniji! Pozvali su me za svoj stol i tako sam u poluvremenu i poslje utakmice saznao da su pomorci na brodu, da su obilazili hotele i tražili gdje bi mogli gledati prijenos utakmice. Sutradan isplovljuju. U Hrvatskoj žive u Rijeci i točno su znali gdje je to moje selo na rubu riječkog gradskog područja.

Razgovarali smo o izletištima u brdskom zaledju Rijeke i o kvarnerskim otocima. Vrlo lako smo se složili kako nam je dosta svijeta i kako je doma najljepše, sada kad je taj dom u našoj Hrvatskoj a ne više u tuđoj Ju... Ostat ćemo doduše još malo u tom svijetu, jer treba dovršiti kuću, nabaviti ovo i opremiti ono... ali se zato unaprijed radujemo dopustu. Pričao sam im o radu u hrvatskim udrugama i obećao da ću u sljedećem broju „Riječi“ pisati o njima, o Branku iz Zameta i Aldu s Grobničkog polja, a ako se za dopusta vidimo dobit će jedan primjerak.

Zaboravio sam svog kolegu koji je, pun razumijevanja, platio i moje piće i otišao.

Branka i Alda sam otrpao do luke gdje su mi dali punu plastičnu vrećicu hrvatskog tiska, starog od nekoliko dana do dva tjedna. Ali što to znači „starog“ u Bombay-u gdje hrvatskog tiska nema ni za lijek? Kasnije u svom stanu sam u vrećici našao i bocu odličnog njemačkog piva, što mi je malo pomoglo prežaliti poraz.

Iz Rajnsko-majnske regije:

Pjevački zbor župe sv. Jurja iz Pušće kod Zagreba u Rüsselsheimu

Pjevački zbor iz Pušće u Rüsselsheimu? Ide li to?

Ide. Došli su. Pun autobus njih. Sa svojim dirigentom i sa svojim župnikom. Gospodin Dragutin Šklebec, predsjednik Hrvatske demokratske zajednice Rüsselsheim e.V., je pokrenuo dogadanje. Na priredbama koje je za pojedine dane priređivala Hrvatska demokratska zajednica e.V. je nekoliko puta sudjelovalo pjevačko društvo "Frohsinn" iz Rüsselsheima-Königstädtena. Iz toga se rodila misao da bi i jedan zbor iz Hrvatske mogao doći u Rüsselsheim. Gospodin Šklebec i tadašnji upravitelj HKM u Rüsselsheimu fra Tihomir Grgat pozvaše zbor iz Pušće. On se odazvao.

Pjevači dođoše u petak, 3. 5. 96. na večer. Nitko nikoga ne zna. Raspored nepoznatih parova u nepoznate obitelji. Upoznavanje. Postepeno otkrivanje zajedničkih osobina, zanimanja, sličnih sudbina, zajedničkih znanaca. Sutradan u jutro zbor želi pogledati Frankfurt. Ja idem sa zborom kao poznavalac Frankfurta. Pričam preko razglasa ponešto iz povijesti Frankfurta. Župnik mi nešto u vezi s Karlom Velikim proturiječi. Ja odgovaram malo u šali, da je mene tako kako sam rekao Dragošević naučio. Dragošević je moj profesor iz povijesti na klasičnoj gimnaziji u Zadru. Kad smo izašli iz autobusa, pita mene jedan od pjevača, gdje je meni bio Dragošević profesor?

- U Zadru, rekoh.

- Pa i meni je on bio profesor u Zadru. Ja sam Zvonko Uhernik.

- Ah. Pa mi smo zajedno maturirali i poslije se nismo više vidjeli... Čudno.

Za sam se koncert u subotu na večer može reći da je uspio. Pjevala su naizmjenica dva zbora: njemački i hrvatski zbor. Uglavnom njemačka publika je zbor iz Pušće dobrohotno prihvatila. Moj je dojam, da su Pušćani glazbeno bili bolji nego zbor iz Königstädtena. Pjevački zbor "Frohsinn" je zaista amaterski i pjevali su dobro kao pravi amateri. Pušćani su doveli sa sobom pojačanja za one glasove i soliste kojih u njihovom redovnom zboru nema. Nedostatak koji se za vrijeme čitavog koncerta osijecao bila je slaba akustičnost dvorane. Dvorana nije namijenjena za izvođenje koncerata nego je to bila sportska dvorana. Tek kad su oba zbora zajedno pjevala osjetila se kakva-takva ispunjenost prostora suglasjem.

Poslije koncerta - koncert. Onako za stolom pri iću i plću razvio se spontani koncert. Hrvatskim su se pjevačima pridružili i neki njemački koji su brzo hvatali melodije i suglasja iz svih krajeva Glazbene naše. Doista nam u tolikom mnoštvu, ljepoti i raznolikosti pjesama koje se za stolom mogu spontano zapjevati Nijemci ne mogu konkurirati. Za mnoge je koncert poslije koncerta bio zanimljiviji i radosniji. Pjesma se orila do kasno u noć.

Ujutro je zbor pjevao na hrvatskoj misi Hrvatsku misu u D-duru što ju je skladao Rudolf Matz. Dobra akustika crkve je učinila da je zbor puno bolje došao do izražaja nego na koncertu u sportskoj dvorani.

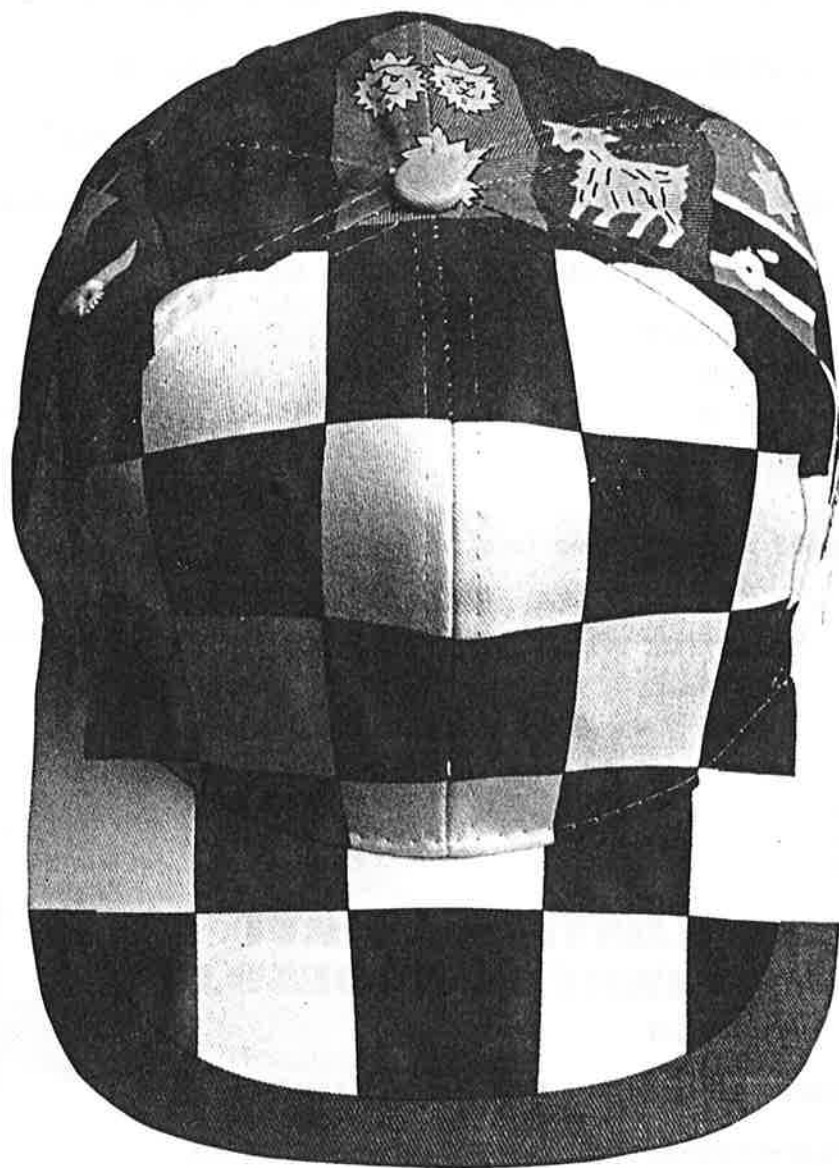
Nakon mise ručak u prostorijama misije a za vrijeme i nakon ručka pjesma, govori, nazdravice, zahvale... Rekoh članovima zbora da oni ne trebaju nama zahvaljivati što smo ih na stan primili, nego mi trebamo njima zahvaliti što su došli i donijeli nam raspjevanu domovinu. Nakon toga su slijedili govori, zahvale, pjesme zahvale... Sestra Mirjam, pastoralna suradnica u misiji i duša misije, se je radi svoje vedre naravi i srdačnog ophođenja s ljudima jako svidjela članovima zbora. Oni su joj, zbor i bariton-solo u dijalogu otpjevali iz puna srca s punim čašama u rukama poznatu pjesmu "Peharček moj".

U nedjeljno podmaklo poslije podne rastanak. Vožnja cijele noći pa na posao... A njihov župnik je poglavlje za sebe.

Edvin Bukulin

MALI OGLASNIK

HRVATSKA RAJA

HRVATSKI SUVENIR NR. 1

Obavijesti i NARUDŽBE NA TEL. 0611 / 61775

Prjevodi

Ako Vam treba bilo koji prijevod s njemačkog na hrvatski ili s hrvatskog na njemački, stojim Vam na raspolaganju.

Tekst mi možete poslati poštom ili ga sami donijeti.

Ako je nešto jako žurno, možete mi tekst poslati i faksom

Kvalitetom i izgledom prijevoda bit ćete zadovoljni.

Prevodilački ured:

Edvin Bukulin

Kettelerstr. 8

65439 Flörsheim

☎ 06145/2167

☎ 06145/1501

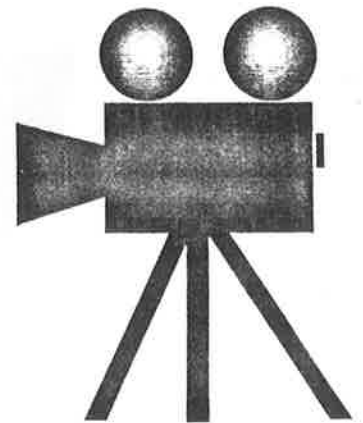
Stranke primam prema telefonskom dogovoru.

**Zadržite
VJENČANJE, KRSTITKE, PRVU
PRICEST, KRIZMU ili ROĐENDAN
u lijepom sjećanju**

Izrađujem FOTOGRAFIJE i VIDEO FILMOVE

**Upotreba profesionalne opreme, te kompjuterska
obrada garantira profesionalnu kvalitetu uz
pristupačne cijene**

Nazovite: Inq. ŽIGRIĆ, Tel. 06192 / 31 766

Ljetni fest Vijeća stranaca održan 07.srpnja 1996. u Wiesbadenu

Na tradicionalnom ljetnom festu Vijeća stranaca grada Wiesbadena koji je održan u nedjelju 07. srpnja na središnjem gradskom trgu, sudjelovale su i ove godine hrvatske udruge pa tako i HKZ Wiesbaden. Na štandu HKZ-a nudili su se razni kolači, pekle palačinke i pržile srdele, a okrijepiti se je moglo dobrim hrvatskim vinom. To je privuklo mnogobrojne posjetitelje, a od kojih smo nažalost one kasnije pridošle morali razočarati jer smo već bili rasprodali svu svoju ponudu. Uspjehu su dakako doprinjeli mnogobrojni pomagači, članovi i prijatelji Hrvatske kulturne zajednice, na čemu im najsrdačnije zahvaljujemo.

U kulturnom programu Hrvatska je ovoga puta bila zastupljena s dva priloga. U poslijepodnevnom satima nastupio je Tamburaški i pjevački zbor HKZ-a Mainz izvodeći stare hrvatske narodne pjesme a u večernjim satima nastupila je jazz pjevačica Collete Vidiček uz pratnju Supersession kvarteta iz Zagreba, što je oduševilo mnoge ljubitelje jazz.

Štand Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden

Nastup Tamburaškog i pjevačkog zbora HKZ-a Mainz

OBAVIJESTI

Ljetni fest SPD-a Wiesbaden

07. rujna 1996. od 12 do 21 sat, Alter Friedhof, Wiesbaden; / štand i program /.

Izlet članova i prijatelja

15. rujna 1996. od 14 do 21 sat, izletište Platte, Wiesbaden; / roštilj /.

Koncert Varaždinskog komornog orkestra

20. rujna 1996. u 20 sati, Mozart Saal – Alte Oper, Frankfurt / M.

Radni sastanci članova Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden

13. rujna, 25. listopada, 15. studenog i 6. prosinca 1996. u 19 sati, Roncalli –Haus (soba br. 5), Friedrichstr. 26–28, Wiesbaden.

